

Mariola Flis **Claude'a Lévi-Straussa myśl oswojona**

Gellner Ernest, 1995, Wstęp w: tegoż, Pojęcie pokrewieństwa i inne szkice, tłum. Antoni Bydłoń, Kraków, Universitas.

Gellner Ernest, 1997, Postmodernizm, rozum i religia, tłum. Maciej Kowalczyk, Warszawa, Państwowy Instytut Wydawniczy.

Hegel Georg Wilhelm, 1963, Fenomenologia Ducha, t. 1, tłum. i wstęp Adam Landman, Warszawa, Państwowe Wydawnictwo Naukowe.

Kořakowski Leszek, 1972, Obecnoř mitu, Paryż, Instytut Literacki.

Kořakowski Leszek, 1983, Szukanie barbarzyńcy. Złudzenie uniwersalizmu kulturowego, w: tegoż, Czy diabeł może być zbawiony i 27 innych kazań, Warszawa, Aneks.

Kořakowski Leszek, 1987, Husserl i poszukiwanie pewnořci, Warszawa, In Plus.

Kořakowski Leszek, 1990, Horror metaphysicus, Warszawa, Res Publica.

Lévi-Strauss Claude, 1969, Myśl nieoswojona, tłum. Andrzej Zajęczkowski, Warszawa, Państwowe Wydawnictwo Naukowe.

Lévi-Strauss Claude, 1994, Opowieść o rysiu, tłum. Ewa Bekier, Łódź, Wydawnictwo Opus.

Lévi-Strauss Claude, 2008, Smutek Tropików, tłum. Aniela Steinsberg, Warszawa, Aletheia.

Lévi-Strauss Claude, 2009, Antropologia strukturalna, tłum. Krzysztof Pomian, Warszawa, Aletheia.

Malinowski Bronisław, 2002, Dziennik w ścisłym znaczeniu tego wyrazu, wstęp i oprac. Grażyna Kubica, Kraków, Wydawnictwo Literackie.

Martens Ekkehard, Schnädelbach Herbert (red.), 1995, Filozofia. Podstawowe pytania, tłum. Krystyna Krzemieniowa, Warszawa, Wiedza Powszechna.

Sartre Jean-Paul, 2007, Byt i nicość. Zarys ontologii fenomenologicznej, Kraków, Zielona Sowa. Thomä D., „Neue Zürcher Zeitung”, 5 listopada 2009.

Znanięcki Florian, 1922, Wstęp do socjologii, Poznań, Poznańskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk.

Iwona Kabzińska **„Babska etnologia”**

Anepajo Terje, 2002, Reception of the topic of repressions in the Estonia Society, "Pro Ethnologia", t. 14, s. 47-65.

Angrosino Michael, 2010, Badania etnograficzne i obserwacyjne, tłum. Maja Brzozowska-Brywczyńska, Warszawa, Wydawnictwo Naukowe PWN.

Appadurai Arjun, 1986, Theory in anthropology: center and periphery, "Comparative Studies in Society and History", t. 28, s. 356-361. <https://doi.org/10.1017/S0010417500013906>

Appadurai Arjun, 2005, Nowoczesnoř bez granic. Kulturowe wymiary globalizacji, tłum. Zbigniew Pucek, Kraków, Universitas.

Barthes Roland, 1982, Mythologies, Hague, Hill and Wang.

- Behar Ruth, 1996, *The Vulnerable Observer: Anthropology That Breaks Your Heart*, Boston, Beacon Press.
- Bela-Krūmina Baiba, 2003, Relationship between personal and social. Strategies of everyday life in the process of radical society changes, "Pro Ethnologia", t. 16, s. 9-19.
- Bernard Henry Russell, 1972, Comments, "Current Anthropology", t. 13, nr 5, s. 533-541.
- Bobryk Adam, 2005, *Odrodzenie narodowe Polaków w Republice Litewskiej 1987-1997*, Toruń, Dom Wydawniczy DUET.
- Brocki Marcin, 2008, *Antropologia. Literatura - Dialog - Przekład*, Wrocław, Wydawnictwo Katedry Etnologii i Antropologii Kulturowej Uniwersytetu Wrocławskiego.
- Bruner Jerome, 1986, *Actual Minds, Possible Worlds*, Cambridge, Cambridge University Press.
- Buchowski Michał, 2004, *Zrozumieć Innego. Antropologia racjonalności*, Kraków, Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego.
- Campbell Alan Tormaid, 1989, *To Square with Genesis*, Edinburgh, Edinburgh University Press.
- Carrithers Michael, 1992, *Why Humans Have Cultures. Explaining Anthropology and Social Diversity*, Oxford, Oxford University Press.
- Chajewski Adam, 2011, Alarm dla szkolnictwa polskiego na Litwie, w: Małgorzata Głowacka-Grajper, Robert Wyszzyński (red.), *Inteligencja polska na Wschodzie. Teraźniejszość i perspektywy*, Warszawa, Wydawnictwo ProLog, s. 96-110.
- Clifford James, 1988, *The Predicament of Culture: Twentieth-Century Ethnography, Literature and Art*, Cambridge, Harvard University Press. <https://doi.org/10.2307/j.ctvjf9x0h>
- Clifford James, 1990, Notes on (Field) Notes, w: Roger Sanjek (red.), *Fieldnotes. The Makings of Anthropology*, Ithaca, Cornell University Press, s. 47-69. <https://doi.org/10.7591/9781501711954-004>
- Clifford James, 1997, *Routes: Travel and Translation in the last Late Twentieth Century*, Cambridge, Harvard University Press.
- Clifford James, 2000, O autorytecie etnograficznym, w: tegoż, *Kłopoty z kulturą. Dwudziestowieczna etnografia, literatura i sztuka*, tłum. Joanna Iracka i in., Warszawa, Wydawnictwo KR, s. 29-65.
- Clifford James, 2004, *Praktyki przestrzenne: badania terenowe, podróże i praktyki dyscyplinujące*, tłum. Sławomir Sikora, w: Marian Kempny, Ewa Nowicka (red.), *Badanie kultury - elementy teorii antropologicznej. Kontynuacje*, Warszawa, Wydawnictwo Naukowe PWN.
- Clifford James, Marcus George E. (red.), 1986, *Writing Culture: The Poetics and Politics of Ethnography*, Berkeley, University of California Press.
- Crapanzano Vincent, 1977, On the writing of ethnography, "Dialectical Anthropology", t. 2, nr 1, s. 69-73. <https://doi.org/10.1007/BF00249473>
- Crapanzano Vincent, 1990, On dialogue, w: Tulio Maranhao (red.), *The Interpretation of Dialogue*, Chicago-London, University of Chicago Press, s. 269-292.

Crapanzano Vincent, 1999, Kryzys postmodernistyczny: dyskurs, parodia, pamięć, w: Michał Buchowski (red.), Amerykańska antropologia postmodernistyczna, Warszawa, Instytut Kultury, s. 160-179.

Dettwyler Katherine A., 2011, Cultural Anthropology & Human Experience. The Feast of Life, Long Grove (IL), Waveland Press Inc.

Dumont Jean-Paul, 1992, The Headman and I: Ambiguity and Ambivalence in the Fieldworking Experience, Prospect Heights, Waveland Press Inc.

Ellis Carolyn, 2004, The Ethnographic I. A Methodological Novel About Autoethnography, Walnut Creek-Lanham-New York-Oxford, AltaMira Press.

Ellis Carolyn, 2009, Revision. Autoethnographic Reflections on Life and Work, Walnut Creek (CA), AltaMira Press.

Ellis Carolyn, 2011, Mknący pociąg, czyli zmienne koleje kariery. Życie akademickie pod wysokim napięciem, tłum. Marcin Kafar, w: Marcin Kafar (red.), Biografie naukowe. Perspektywa transdyscyplinarna, Łódź, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, s. 67-84.

Fejös Zoltán, 1994, Ethnicity through regaining collective memory, "Studia Fennica Ethnologica", t. 3, s. 79-95.

Gawin Tadeusz, 2006, Związek Polaków na Białorusi. Historia niszczenia niezależności 1988-2005, Białystok, brak wydawnictwa.

Geertz Clifford, 1988, Works and Lives. The Anthropologist as Author, Stanford, Stanford University Press.

Geertz Clifford, 1996, O gatunkach zmaconych, tłum. Zdzisław Łapiński, w: Ryszard Nycz (red.), Postmodernizm. Antologia przekładów, Kraków, Wydawnictwo Baran i Suszczyński, s. 214-236.

Geertz Clifford, 2000, Dzieło i życie. Antropolog jako autor, tłum. Ewa Dżurak, Sławomir Sikora, Warszawa, Wydawnictwo KR.

Geertz Clifford, 2003, Zastane światło. Antropologiczne refleksje na tematy filozoficzne, tłum. Zbigniew Pucek, Kraków, Universitas.

Giebień Helena, 2011, Depolonizacja Kościoła rzymskokatolickiego na współczesnej Białorusi (zarys problematyki), w: Małgorzata Michalska (red.), Polacy poza granicami kraju u progu XXI wieku. Różne oblicza polskiej tożsamości, Wrocław, Polskie Towarzystwo Ludoznawcze, Uniwersytet Wrocławski, s. 169-185.

Hann Chris, 2008, Antropologia społeczna, tłum. Sebastian Szymański, Kraków, Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego.

Harris Mark (red.), Ways of Knowing. New Approaches in the Anthropology of Experience and Learning, 2007, New York, Berghahn Books.

Hastrup Kirsten, 2008, Droga do antropologii. Między doświadczeniem a teorią, tłum. Ewa Klekot, Kraków, Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego.

Kabzińska Iwona, 1998, Świat doświadczony i przeżywany oraz problem autoidentyfikacji. Analiza wspomnień i relacji autobiograficznych mieszkańców Nalibok (Białoruś), "Studia Polonijne", t. 19, s. 53-88.

Kabzińska Iwona, 1999a, O słowach, emocjach i "polskiej krzywdzie", "Etnografia Polska", t. XLIII, z. 1-2, s. 81-100.

Kabzińska Iwona, 1999b, Wśród "kościelnych Polaków". Wyznaczniki tożsamości etnicznej (narodowej) Polaków na Białorusi, Warszawa, Instytut Archeologii i Etnologii PAN.

Kabzińska Iwona, 2008, Spotkanie z Innym w dialogu międzykulturowym, "Etnografia Polska", t. LII, z. 1-2, s. 21-41.

Kabzińska Iwona, 2009, Między pragnieniem ideału a rzeczywistością, Polacy na Litwie, Białorusi i Ukrainie w okresie transformacji systemowej przełomu XX i XXI stulecia, Warszawa, Letter Quality.

Kafar Marcin, 2004, Od spotkania do wspólnoty. Autobiograficzny raport z terenu, w: Grażyna Ewa Karpińska (red.), Codzienne i niecodzienne. O wspólnotowości w realiach dzisiejszej Łodzi, "Łódzkie Studia Etnograficzne", t. 43, Łódź, s. 79-101.

Kafar Marcin, 2010a, Wobec wykluczonych. Antropolog w Domu Pomocy Społecznej dla Przewlekłe Chorych, w: Katarzyna Kaniowska, Noemi Modnicka (red.), Etyczne problemy badań etnograficznych, "Łódzkie Studia Etnograficzne", t. 49, Wrocław-Łódź, s. 203-227.

Kafar Marcin, 2010b, O przełomie autoetnograficznym w humanistyce. W stronę nowego paradygmatu, w: Bożena Płonka-Syroka, Michał Skrzypek (red.), Doświadczenie choroby w perspektywie badań interdyscyplinarnych, Wrocław, Wydawnictwo AM, s. 335-352.

Kafar Marcin, 2011, Biograficzne epifanie w kontekście tworzenia podstaw jakościowego kolektywu myślowego, w: tegoż (red.), Biografie naukowe. Perspektywa transdyscyplinarna, Łódź, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, s. 37-66.

Kafar Marcin (red.), 2011, Biografie naukowe. Perspektywa transdyscyplinarna, Łódź, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego.

Kaniowska Katarzyna, 1999, Opis. Klucz do rozumienia kultury, Łódź, Polskie Towarzystwo Ludoznawcze.

Kaniowska Katarzyna, 2003, Antropologia i problem pamięci, "Konteksty. Polska Sztuka Ludowa", nr 3-4, s. 57-63.

Kaniowska Katarzyna, 2004, "Memoria" i "postpamięć" a antropologiczne badanie wspólnoty, w: Codzienne i niecodzienne. O wspólnotowości w realiach dzisiejszej Łodzi, "Łódzkie Studia Etnograficzne", t. 43, Łódź, s. 9-28.

Kaniowska Katarzyna, 2006a, Anthropology after postmodernizm. A preliminary diagnosis, "Etnologia Polona", t. 27, s. 5-19.

Kaniowska Katarzyna, 2006b, Dialog i interpretacja we współczesnej antropologii, "Etnografia Polska", t. L, z. 1-2, s. 17-34.

Kaniowska Katarzyna, Modnicka Noemi (red.), 2010, Etyczne problemy badań antropologicznych, "Łódzkie Studia Etnograficzne", t. 49, Wrocław-Łódź, Polskie Towarzystwo Ludoznawcze.

Każmierska Kaja, 1999, Doświadczenia wojenne Polaków a kształtowanie tożsamości etnicznej. Analiza narracji kresowych, Warszawa, Wydawnictwo Instytutu Filozofii i Socjologii PAN.

Każmierska Kaja, 2008, Biografia i pamięć. Na przykładzie pokoleniowego doświadczenia ocalałych z Zagłady, Kraków, Nomos.

Krasowska Helena, 2012, *Mniejszość polska na południowo-wschodniej Ukrainie*, Warszawa, Instytut Sławistyki Polskiej Akademii Nauk, Sławistyczny Ośrodek Wydawniczy.

Kuligowski Waldemar, 2001, *Antropologia refleksyjna. O rzeczywistości tekstu*, Poznań, Wydawnictwo Poznańskie.

Kurcz Zbigniew, 2005, *Mniejszość polska na Wileńszczyźnie*, Wrocław, Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego.

Kuźma Inga, 2008, *Współczesna religijność kobiet. Antropologia doświadczenia*, Wrocław, Polskie Towarzystwo Ludoznawcze.

Maanen John van, 1988, *Tales of the Field. On Writing Ethnography*, Chicago, University of Chicago Press.

Mannheim Bruce, Tedlock Dennis (red.), 1995, *The Dialogic Emergence of Culture*, Urbana, University of Illinois Press.

Murray Kevin, 1990, *Life as Fiction*, Melbourne, University of Melbourne.

Nash Dennison, Wintrob Ronald, 1972, The emergence of self-consciousness in ethnography, "Current Anthropology", t. 13, nr 5, s. 527-542. <https://doi.org/10.1086/201287>

Nowicka Ewa, 1992, Etyczne problemy uprawiania antropologii, w: Elżbieta Tarkowska (red.), *Socjologia a antropologia. Stanowiska i kontrowersje*, Wrocław, Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego, s. 108-123.

Nowicka Ewa, 1997, *Świat człowieka - świat kultury. Systematyczny wykład problemów antropologii kulturowej*, Warszawa, Państwowe Wydawnictwo Naukowe.

Nowicka Ewa, 2000a, *Polacy czy cudzoziemcy? Polacy za wschodnią granicą*, Kraków, Nomos.

Nowicka Ewa (red.), 2000b, *Wielka Syberia małych narodów*, Kraków, Nomos.

Nowicka Ewa, 2004, Tolerancja i nacjonalizmy małych narodów. Dylematy pracy antropologa, w: Aleksander Posern-Zieliński (red.), *Tolerancja i jej granice w relacjach międzykulturowych*, Poznań, Wydawnictwo Poznańskie, s. 215-224.

Nowicka Ewa, 2005, Przyjaźń jako narzędzie pracy antropologa. Wątpliwości etyczne, w: Krystyna Zamiara (red.), *Etyczne aspekty badań społecznych, "Człowiek i społeczeństwo"*, t. 24, s. 191-210.

Nowicka Ewa, 2011, *Polskość niejedno ma imię. Polacy za wschodnią granicą państwa polskiego*, w: Małgorzata Głowacka-Grajper, Robert Wszyński (red.), *Inteligencja polska na Wschodzie. Teraźniejszość i perspektywy*, Warszawa, Wydawnictwo ProLog, s. 34-53.

Nowicka Ewa, Głowacka-Grajper Małgorzata (red.), 2003, *Wierszyna z bliska i z oddali. Polska wieś na Syberii*, Kraków, Nomos.

Nowicka Ewa, Wszyński Robert, 1996, *Lamowie i sekretarze*, Warszawa, Wydział Filozofii i Socjologii Uniwersytetu Warszawskiego.

Okely Judith, 1992, *Anthropology and autobiography. Participatory experience and embodied knowledge*, w: Judith Okely, Helen Callaway (red.), *Anthropology and Autobiography*, Routledge, London-New York, s. 1-28. https://doi.org/10.4324/9780203450536_chapter_1

- Ossowski Stanisław, 1967, Zagadnienia więzi regionalnej i więzi narodowej na Śląsku Opolskim, w: tegoż, Z zagadnień psychologii społecznej, Dzieła, t. 3, Warszawa, Państwowe Wydawnictwo Naukowe, s. 251-300.
- Powdermaker Hortense, 1967, *Stranger and Friend. The Way of an Anthropologist*, New York, W.W. Norton & Company.
- Reed-Danahay Deborah, 2001, *Autobiography, intimacy and ethnography*, w: Paul Atkinson i in. (red.), *Handbook of Ethnography*, London, Sage Publication, s. 407-422.
<https://doi.org/10.4135/9781848608337.n28>
- Richardson Laurel, 1990, *Writing Strategics: Reaching Diverse Audiences*, Newbury Park (CA), University Papers, Sage.
- Ricoeur Paul, 1985, *Time and Narrative*, Chicago, University of Chicago Press.
- Seweryn Anna, 2010, Kodeks etyczny antropologa, w: Katarzyna Kaniowska, Noemi Modnicka (red.), *Etyczne problemy badań antropologicznych*, "Łódzkie Studia Etnograficzne", t. 49, Polskie Towarzystwo Ludoznawcze, Wrocław-Łódź, s. 33-51.
- Sienkiewicz Jan, 2001, *Byliśmy. Jesteśmy. Czy będziemy?*, w: Marek Szczurbiński, Tadeusz Wolsza (red.), *Przeszłość, terażniejszość i przyszłość Polaków na Wschodzie*, Gorzów Wielkopolski, Światowa Rada Badań nad Polonią, s. 335-343.
- Sienkiewicz Jan, 2007, *Wileńszczyzna współczesna - między mitem a rzeczywistością*, w: Adam Bobryk (red.), *Życie społeczne Polaków na Wschodzie. Wybrane zagadnienia*, Siedlce, Archiwum Państwowe w Siedlcach, Stowarzyszenie "Wspólnota Polska" Oddział w Siedlcach, s. 209-218.
- Smith Bowen Eleonore (Laura Bohannon), 1954, *Return to Laughter. An Anthropological Novel*, London, Victor Gollancz Ltd.
- Smułkowa Elżbieta, 2004, *Inna polskość?*, w: Antoni Kuczyński, Małgorzata Michalska (red.), *Kultura i świadomość etniczna Polaków na Wschodzie. Tradycja i współczesność*, Wrocław, Uniwersytet Wrocławski, Katedra Etnologii i Antropologii Kulturowej, Ośrodek Badań Wschodnich, Stowarzyszenie "Wspólnota Polska", s. 259-267.
- Sokolewicz Zofia, 2011, "Moje życie naukowe można sprowadzić do próbowania kolejnego klucza z wielkiego pęku, który dała mi teoria poznania". Odpowiedzi na pytania Zbigniewa Jasiewicza, "Lud", t. 95, z. 303-354.
- Songin Marta, 2011, *Doświadczenie etnograficzne i polityka usytuowania*, w: Marcin Kafar (red.), *Biografie naukowe. Perspektywa transdyscyplinarna*, Łódź, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, s. 151-163.
- Szabó Piroska, 2003, *Image of Jews in the memory of residents of Makó*, "Acta Ethnographica Hungarica", t. 48, nr 1-2, s. 63-86. <https://doi.org/10.1556/AEthn.48.2003.1-2.6>
- Tedlock Dennis, 1983a, *The analogical tradition and the emergence of a dialogical anthropology*, w: tegoż, *The Spoken Word and the Work of Interpretation*, Philadelphia, University of Pennsylvania Press, s. 321-338.
- Tedlock Dennis, 1983b, *The story of how a story was made*, w: tegoż, *The Spoken Word and the Work of Interpretation*, Philadelphia, University of Pennsylvania Press, s. 301-311.
- Turner Victor, 1985, *On the Edge of the Bush. Anthropology as Experience*, Tuscon, L.B. Turner.

Turner Victor Witter, Bruner Edward M. (red.), 1986, *The Anthropology of Experience*, Urbana-Chicago, University of Illinois Press.

Webster Steven, 1982, Dialogue and fiction in ethnography, "Dialectical Anthropology", t. 7, s. 91-114. <https://doi.org/10.1007/BF00244445>

Wejland Andrzej Paweł, 2010, Latem w parku. Epifanie codzienności, w: Róża Godula-Węclawowicz (red.), *Lato w mieście. Różne oblicza kultury*, Warszawa-Kraków, Instytut Archeologii i Etnologii PAN, s. 145-162.

Wejland Andrzej Paweł, 2011, Horyzont - nawrócenie - narracja. Tożsamość i obcość w naukowym świecie humanistów, w: Marcin Kafar (red.), *Biografie naukowe. Perspektywa transdyscyplinarna*, Łódź, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, s. 15-35.

Winnicki Zdzisław J., 2003, *Współczesna doktryna i historiografia białoruska (po roku 1989) wobec Polski i polskości*, Wrocław, Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego.

Winnicki Zdzisław J., Gawin Tadeusz (red.), 2009, *Polska mniejszość narodowa na Białorusi 1988-2009. Ocena minionego dwudziestolecia*, Białystok, Wyższa Szkoła Administracji Publicznej im. Stanisława Staszica.

Winnicki Zdzisław J., Gawin Tadeusz (red.), 2010, *Polska mniejszość narodowa na Białorusi. Związek Polaków na Białorusi w 20-lecie działalności*, Białystok, Wyższa Szkoła Administracji Publicznej im. Stanisława Staszica.

Wolcott Harry F., 1999, *Ethnography: A Way of Seeing*, Altamira, Altamira Press U.S.

Wolcott Harry F., 2005, *The Art of Fieldwork*, Altamira, Rowman.

Wołkonowski Jarosław, 2004, Aktualne problemy polskiej mniejszości na Litwie oraz sposoby ich rozwiązywania, "Rocznik Stowarzyszenia Naukowców Polaków Litwy", t. 3, Wilno, s. 55-66.

Wołkonowski Jarosław, 2007, Współczesna sytuacja polskiej mniejszości na Litwie: płaszczyzny konfliktu i współpracy z instytucjami państwa litewskiego i społeczeństwem obywatelskim, w: Adam Bobryk (red.), *Życie społeczne Polaków na Wschodzie. Wybrane zagadnienia*, Siedlce, Archiwum Państwowe w Siedlcach, Stowarzyszenie "Wspólnota Polska" Oddział w Siedlcach, s. 55-63.

Wosińska Małgorzata, 2010, Przypadek "złotego zęba". Etnologiczne metody badawcze w przestrzeni traumy i konfliktu, w: Katarzyna Kaniowska, Noemi Modnicka (red.), *Etyczne problemy badań antropologicznych*, "Łódzkie Studia Etnograficzne", t. 49, Wrocław-Łódź, Polskie Towarzystwo Ludoznawcze, s. 139-164.

Young David E., Goulet Jean-Guy (red.), 1994, *Being Changed by Cross-Cultural Encounters: The Anthropology of Extraordinary Experience*, Toronto University of Toronto Press.

Zadrożyńska Anna, 2011, Słowo wstępne, w: tejże (red.), *Pośród chaosu. Antropologiczne refleksje nad współczesnością*, Warszawa, Wydawnictwo DiG, Instytut Etnologii i Antropologii Kulturowej Uniwersytetu Warszawskiego, s. 7-8.

Zamiara Krystyna (red.), 2005, Etyczne aspekty badań społecznych, "Człowiek i społeczeństwo", t. 24, Poznań, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza.

Zirnīte Māra, Hinkle Maija (oprac.), 2003, *History, Culture and Society Through Life Stories. A Selected Collection of Latvian Life Stories*, Riga, Institute of Philosophy and Sociology, University of Latvia.

Żołędowski Cezary, 2003, Białorusini i Litwini w Polsce, Polacy na Białorusi i Litwie. Uwarunkowania współczesnych stosunków między większością i mniejszościami narodowymi, Warszawa, Instytut Polityki Społecznej Uniwersytetu Warszawskiego.

Michał W. Kowalski Antropologia japońska i Ruth Benedict (ze szczególnym uwzględnieniem okresu drugiej wojny światowej)

Benedict Ruth, 1945, Japanese Behavior Patterns, OWI Area III, Overseas Branch, Foreign Morale Analysis Division.

Benedict Ruth, 1999a, Chryzantema i miecz. Wzory kultury japońskiej, tłum. i przedm. Ewa Klekot, Warszawa, Państwowy Instytut Wydawniczy.

Benedict Ruth, 1999b, Wzory kultury, tłum. Jerzy Prokopiuk, Warszawa, Muza.

Connaughton Richard, 2003, Rising Sun and Tumbling Bear. Russia's war with Japan, London, Casell Military Paperback.

Doak Kevin M., 2007, A History of Nationalism in Modern Japan. Placing the People, Leiden, Martinus Nijhoff Publishers and VSP.

Gaillard Gerald, 1997, The Routledge Dictionary of Anthropologists, London, New York, Routledge.

Mach Zdzisław, 1989, Kultura i osobowość w amerykańskiej antropologii społecznej, Warszawa–Kraków, Państwowe Wydawnictwo Naukowe.

Margolin Jean-Louis, 2009, Japonia 1937–1945. Wojna Armii Cesarza, tłum. Joanna Paulina Rurarz, Agnieszka Rurarz, Warszawa, Wydawnictwo Akademickie DIALOG.

Mead Margaret, Rickman John, 1951, Soviet Attitudes Toward Authority: an Interdisciplinary Approach to the Study of Soviet Character, New York, McGraw-Hill.

Minear Richard H., 1980, Cross-cultural preception and World War II: American Japanists of the 1940 and their images of Japan, „International Studies Quartely”, t. 24, s. 555–580.

<https://doi.org/10.2307/2600292>

Modell Judith S., 1983, Ruth Benedict, Patterns of a Life, Philadelphia, University of Pennsylvania Press.

Nowicka Ewa, 1972, Bunt i uciezka. Zderzenie kultur i ruchy społeczne, Warszawa, Państwowe Wydawnictwo Naukowe.

Patterson Thomas C., 2001, A Social History of Anthropology in the United States, Oxford–New York, BERG.

Peake Cyrus H., 1942, War and peace in the Pacific. A classified and annotated bibliography of selected books, „The Far Eastern Quarterly”, t. 1, s. 235–276. <https://doi.org/10.2307/2049184>

Price David H., 2008, Anthropological Intelligence. The Development and Neglect of American Anthropology in the Second World War, Durham and London, Duke University Press.

Radice Mark, 2009, Secrets of the Dead: The Airmen and the Headhunters, PBS.

Sasaki Shiro, 2003, Anthropological Studies of the Indigenous People in Sakhalin in Pre-Wartime and Wartime Japan, w: Shimizu Akitoshi, Bremen Jan van (red.), Wartime Japanese Anthropology in Asia and the Pacific, Osaka, National Museum of Ethnology (MINPAKU).

Sevela Mariya, 2011, Sakhalin: the Japanese under Soviet rule, „History Today”, t. 48.

Shimizu Akitoshi, Bremen Jan van, 2003a, Introduction, w: tychże, (red.) Wartime Japanese Anthropology in Asia and the Pacific, Osaka, National Museum of Ethnology (MINPAKU).

Shimizu Akitoshi, Bremen Jan van (red.), 2003b, Wartime Japanese Anthropology in Asia and the Pacific, Osaka, National Museum of Ethnology (MINPAKU).

Grażyna Kubica Z punktu widzenia skryby. Historia antropologii okiem jej praktyków. Rozmowy z Andre Gingrichem, Géraldem Gaillardem, Sydel Silverman, Adamem Kuperem, Anną Engelking i Zbigniewem Jasiewiczem

Amit Vered (red.), 2004, Biographical Dictionary of Social and Cultural Anthropology, London-New York, Routledge. <https://doi.org/10.4324/9780203644591>

Bank Andrew, 2006, Bushmen in a Victorian World: The Remarkable Story of the Bleek-Lloyd Collection of Bushmen Folklore, Cape Town, Double Storey Books.

Barth Fredrik i in., 2007, Antropologia. Jedna dyscyplina, cztery tradycje: brytyjska, niemiecka, francuska i amerykańska, tłum. Joanna Tegnerowicz, Kraków, Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego.

Beidelman Thomas O., (red.), 1971, The Translation of Culture: Essays to E.E. Evans-Pritchard, London, Tavistock.

Douglas Mary, 2007, Czystość i zmaza, tłum. Marta Bucholc, Warszawa, Państwowy Instytut Wydawniczy.

Engelking Anna, 2000, Klątwa. Rzecz o ludowej magii słowa, Wrocław, Wydawnictwo FUNNA.

Engelking Anna, 2012, Kołchoźnicy. Antropologiczne studium tożsamości wsi białoruskiej przełomu XX i XXI wieku, seria "Monografie FNP", Toruń, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Mikołaja Kopernika.

Gaillard Gérald, 2003, The Routledge Dictionary of Anthropologists, London-New York, Routledge.

Gingrich Andre, Dostal Walter, 1996, German and Austrian anthropology, w: Alan Bernard, Jonathan Spencer (red.), Encyclopedia of Social and Cultural Anthropology, London, Routledge, s. 399-402.

Goody Jack, 1995, The Expansive Moment. The Rise of Social Anthropology in Britain and Africa 1918-1970, Cambridge, Cambridge University Press. <https://doi.org/10.1017/CBO9780511557927>

Haddon Alfred C., 1945, History of Anthropology, London, Wats & Co.

Jasiewicz Zbigniew, 2011, Początki polskiej etnologii i antropologii kulturowej (od końca XVIII wieku do roku 1918), Poznań, Instytut im. Oskara Kolberga.

Kolberg Oskar, Białoruś-Polesie, 1968, w: tegoż, Dzieła, t. 52, oprac. Stanisław Kasperczak, Aleksander Pawlak, red. Agata Skrukwa, Wrocław, Wydawnictwo Muzyczne.

Kuper Adam, 1982, Lineage theory: A critical retrospect, "Annual Review of Anthropology", t. 11, s. 71-95. <https://doi.org/10.1146/annurev.an.11.100182.000443>

Kuper Adam, 1987, Między charyzmą i rutyną. Antropologia brytyjska 1922-1982, tłum. Katarzyna Kaniowska, Łódź, Wydawnictwo Łódzkie.

Kuper Adam, 1991, Anthropologist and the history of anthropology, "Critique of Anthropology", czerwiec, t. 11, nr 2, s. 125-142. <https://doi.org/10.1177/0308275X9101100203>

Kuper Adam, 2005, Kultura. Model antropologiczny, tłum. Izabela Kołbon, Kraków, Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego.

Kuper Adam, 2009, Wymyślanie społeczeństwa pierwotnego. Transformacja mitu, tłum. Tomasz Sieczkowski, Alicja Dąbrowska, Kraków, Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego.

Lamphere Louise, 2004, Unofficial histories: A vision of anthropology from the margins, "American Anthropologist", t. 106, z. 1, s. 126-139. <https://doi.org/10.1525/aa.2004.106.1.126>

Mills David, 2010, Difficult Folk? Political History of Social Anthropology, Oxford, Berghann Books.

Mühlmann Wilhelm, 1948, Geschichte der Anthropologie, Bonn, Universitäts-Verlag.

Price David, 2008, Anthropological Intelligence: The Deployment and Neglect of American Anthropology in the Second World War, Durham, Duke University Press.
<https://doi.org/10.1215/9780822389125>

Ruszczyc Grażyna, Engelking Anna, 1996, Polesie: fotografie z lat dwudziestych i trzydziestych, Warszawa, Instytut Sztuki PAN.

Silverman Sydel (red.), 1981, Totems and Teachers. Key Figures in the History of Anthropology, New York, Columbia University Press.

Silverman Sydel, 2007, American anthropology in the middle decades: A view from Hollywood, "American Anthropologist", t. 109, z. 3, s. 519-528. <https://doi.org/10.1525/aa.2007.109.3.519>

Stocking George, Jr, 1980, Anthropology at Chicago: Tradition, Discipline, Department, Chicago, University of Chicago.

Stocking George, 1982, On the limits of «presentism» and «historicism» in the historiography of the behavioral sciences, w: tegoż, Race, Culture, and Evolution. Essays in the History of Anthropology, Chicago, The University of Chicago Press, s. 1-12.

Urry James, 1993, Before Social Anthropology. Essays on the History of British Anthropology, Chur, Harwood Academic Publishers.

Wojciech Połęcz, Ewa Szczecińska-Musielak Obrzędy przejścia. Badania terenowe jako forma kształcenia antropologów

Barley Nigel, 1997, Niewinny antropolog. Notatki z glinianej chatki, tłum. Ewa T. Szyler, Warszawa, Prószyński i S-ka.

Barley Nigel, 2000, Bezpieczny sport, tłum. Ewa T. Szyler, Warszawa, Prószyński i S-ka.

Benedict Ruth, 1999, Wzory kultury, tłum. Jerzy Prokopiuk, Warszawa, Muza.

Burszta Wojciech J., 1998, *Antropologia kultury. Tematy, teorie, interpretacje*, Poznań, Zysk i S-ka Wydawnictwo.

Clifford James, 2000, *Kłopoty z kulturą. Dwudziestowieczna etnografia, literatura i sztuka*, tłum. Ewa Dżurak i in., Warszawa, Wydawnictwo KR.

Clifford James, 2006, *Praktyki przestrzenne. Badania terenowe, podróże i praktyki dyscyplinujące w antropologii*, w: Marian Kempny, Ewa Nowicka, (red.), *Badanie kultury, elementy teorii antropologicznej. Kontynuacje*, Warszawa, Wydawnictwo Naukowe PWN.

Douglas Mary, 2007, *Czystość i zmaza*, tłum. Marta Bucholc, Warszawa, Państwowy Instytut Wydawniczy.

Douglas Mary, 2004, *Symbole naturalne. Rozważania o kosmologii*, tłum. Ewa Dżurak, Kraków, Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego.

Geertz Clifford, 2000, *Dzieło i życie. Antropolog jako autor*, tłum. Ewa Dżurak, Sławomir Sikora, Warszawa, Wydawnictwo KR.

Gennep Arnold van, 2006, *Obrzędy przejścia. Systematyczne studium ceremonii*, tłum. Beata Biały, Warszawa, Państwowy Instytut Wydawniczy.

Hammersley Martyn, Atkinson Paul, 2000, *Metody badań terenowych*, tłum. Sławomir Dymczyk, Poznań, Zysk i S-ka Wydawnictwo.

Hastrup Kirsten, 2006, *O ugruntowywaniu się światów – podstawy empiryczne antropologii*, w: Marian Kempny, Ewa Nowicka (red.), *Badanie kultury. Elementy teorii antropologicznej. Kontynuacje*, Warszawa, Wydawnictwo Naukowe PWN.

Humphrey Caroline, 2010, *Koniec radzieckiego życia. Ekonomie życia codziennego po socjalizmie*, tłum. Agnieszka Halemba, Kęty, Wydawnictwo Marek Derewiecki.

Kempny Marian, 1994, *Antropologia bez dogmatów – teoria społeczna bez iluzji*, Warszawa, Wydawnictwo Instytut Filozofii i Socjologii PAN.

Łuczeczko Paweł, 2006, *Zrozumieć własną kulturę. Antropologia współczesności w Polsce*, Kraków, Nomos.

Nowicka Ewa, 2006, *Świat człowieka – świat kultury. Wydanie nowe*. Warszawa, Wydawnictwo Naukowe PWN.

Nowicka Ewa, Głowacka-Grajper Małgorzata, 2003, *Wierszyna z bliska i z oddali. Obrazy polskiej wsi na Syberii*, Kraków, Nomos.

Ramos Alcida R., 1999, *Rozmyślając o Yanomami. Wyobrażenia etnograficzne a pogoń za egzotyką*, w: Michał Buchowski, (red.), *Amerykańska antropologia postmodernistyczna*, Warszawa, Instytut Kultury.

Silverman David, 2007, *Interpretacja danych jakościowych. Metody analizy rozmowy, tekstu i interakcji*, tłum. Małgorzata Głowacka-Grajper, Joanna Ostrowska, Warszawa, Wydawnictwo Naukowe PWN.

Silverman David, 2009, *Prowadzenie badań jakościowych*, tłum. Joanna Ostrowska, Warszawa, Wydawnictwo Naukowe PWN.

Spiro Melford E., 2006, Relatywizm kulturowy i przyszłość antropologii kulturowej, w: Marian Kempny, Ewa Nowicka (red.), *Badanie kultury. Elementy teorii antropologicznej. Kontynuacje*, Warszawa, Wydawnictwo Naukowe Państwowe Wydawnictwo Naukowe.

Staszczak Zofia, (red.), 1987, *Słownik etnologiczny. Terminy ogólne*, Warszawa–Poznań, Państwowe Wydawnictwo Naukowe.

Tarkowska Elżbieta, 1974, *Ciągłość i zmiana socjologii francuskiej: Durkheim, Mauss, Lévi-Strauss*, Warszawa, Państwowe Wydawnictwo Naukowe.

Grzegorz Babiński *Przewycięzenie konfliktów etnicznych czy nowe ich formy? Sukcesy i porażki integracji imigrantów*

Babiński Grzegorz, 2008, *Polonia w USA na tle przemian amerykańskiej etniczności*, Kraków, Oficyna Wydawnicza AFM.

Garapich Michał, 2009, *Migracje, społeczeństwo obywatelskie i władza. Uwarunkowania stowarzyszeniowości etnicznej i rozwój społeczeństwa obywatelskiego wśród polskich emigrantów w Wielkiej Brytanii*, w: Maciej Duszczyk, Magdalena Lesińska (red.), *Współczesne migracje: dylematy Europy i Polski*, Warszawa, Ośrodek Badań nad Migracjami Uniwersytetu Warszawskiego, s. 39–69.

Grzymała-Kazłowska Aleksandra, Łodziński Sławomir (red.), 2008, *Problemy integracji imigrantów. Koncepcje, badania, polityki*, Warszawa, Ośrodek Badań nad Migracjami Uniwersytetu Warszawskiego.

Kabzińska-Stawarz Iwona, Szynkiewicz Sławoj (red.), 1996, *Konflikty etniczne. Źródła – typy – sposoby rozstrzygnięcia*, Warszawa, Instytut Archeologii i Etnologii PAN, „Biblioteka Etnografii Polskiej”.

Korzewski Marcin, 2005, *O tolerancji w społeczeństwie i prawie holenderskim*, Kraków, Nomos.

Mucha Janusz, 1996, *Konflikt etniczny jako typ konfliktu społecznego*, w: Iwona Kabzińska-Stawarz, Sławoj Szynkiewicz (red.), *Konflikty etniczne. Źródła – typy – sposoby rozstrzygnięcia*, Warszawa, Instytut Archeologii i Etnologii PAN, „Biblioteka Etnografii Polskiej”.

Olechnicki Krzysztof, Załęcki Paweł, 1997, *Słownik socjologiczny*, Toruń, Graffiti BC.

Putnam Robert D., 2007, *E pluribus unum: diversity and community in the twenty-first century*, „Scandinavian Political Studies”, t. 30, nr 2, s. 137–174.

Putnam Robert D., 2008, *Samotna gra w kręgle. Upadek i odrodzenie wspólnot lokalnych w Stanach Zjednoczonych*, tłum. Przemysław Sadura, Sebastian Szymański, Warszawa, Wydawnictwa Akademickie i Profesjonalne. <https://doi.org/10.1111/j.1467-9477.2007.00176.x>

Scheffer Paul, 2010, *Druga ojczyzna. Imigranci w społeczeństwie otwartym*, Wołowiec, Wydawnictwo Czarne.

Suarez-Orozco Marcello, 2000, *Everything you ever wanted to know about assimilation but were afraid to ask*, „Deadalus”, t. 129, nr 4, s. 1.

Znanięcki Florian, 1990a, *Siły społeczne w walce o Pomorze*, w: tegoż, *Współczesne narody*, tłum. Zygmunt Dolczewski, wstęp Jerzy Szacki, Warszawa, Państwowe Wydawnictwo Naukowe, „Biblioteka Socjologiczna”.

Znanięcki Florian, 1990b, Współczesne narody, tłum. Zygmunt Dolczewski, wstęp Jerzy Szacki, Warszawa, Państwowe Wydawnictwo Naukowe, „Biblioteka Socjologiczna”.

Agnieszka Halemba Ilość ma znaczenie. O wpływie ilościowego aspektu regulacji państwowych na politykę narodowościową wśród Ałtajczyków

Abramson David, 2002, Identity counts: the Soviet legacy and the census in Uzbekistan, w: David I. Kertzer, Dominique Arel (red.), Census and Identity: The Politics of Race, Ethnicity, and Language in National Censuses, Cambridge, Cambridge University Press, s. 176-201.

<https://doi.org/10.1017/CBO9780511606045.008>

Anderson David G., 2000, Identity and Ecology in Arctic Siberia, Oxford, Oxford University Press.

Anderson David G., 2006, The Turukhansk Polar Census Expedition of 1926-1927 at the Crossroads of Two Scientific Traditions, "Sibirica", nr 5(1), s. 24-61. <https://doi.org/10.3167/136173606780265252>

Blum Alain, Filippowa Jelena, 2003, Pieriepis' na Altaje, w: Elena Filippowa, Dominique Arel, Katrin Gusef (red.), Etnografija Pieriepis - 2002, Moskwa, OAO Awiaizdat, s. 72-93.

Bromley Julian, Kozlov Viktor, 1989, The theory of ethnos and ethnic processes in Soviet social sciences, "Comparative Studies in Society and History", nr 31(3), s. 425-438.

<https://doi.org/10.1017/S001041750001598X>

Brubaker Rogers, 1994, Nationhood and the National Question in the Soviet Union and Post-Soviet Eurasia: An Institutionalist Account, "Theory and Society", nr 23(1), s. 47-78.

<https://doi.org/10.1007/BF00993673>

Cheshko Sergei Viktorovich, 2005 [2000], The population census: whom to count and how?, "Anthropology and Archeology of Eurasia", nr 44(1), s. 8-24.

<https://doi.org/10.1080/10611959.2005.11029021>

Djakonowa Wiera Pawłowa, 2001, Ałtajcy, Gorno-Ałtajsk, Ak-Czeczek.

Donahoe Brian i in., 2008, Size and place in the construction of indigeneity in the Russian Federation, "Current Anthropology", nr 48, z. 6, s. 993-1020. <https://doi.org/10.1086/593014>

Fondahl Gail, Greg Poelzer, 2003, Aboriginal land rights in Russia at the beginning of the twentyfirst century, "Polar Record", nr 39(209), 111-122. <https://doi.org/10.1017/S0032247402002747>

Garcelon Marc, 2001, Colonizing the subject: The genealogy and legacy of the Soviet internal passport, w: Jane Caplan, John Torpey (red.), Documenting Individual Identity: The Development of State Practices in the Modern World, Princeton, Princeton University Press, s. 83-100.

<https://doi.org/10.2307/j.ctv301fxj.9>

Halemba Agnieszka, 2000, Świadomość narodowa współczesnych Ałtajczyków, w: Ewa Nowicka (red.), Wielka Syberia Małych Narodów, Kraków, Nomos.

Halemba Agnieszka, 2006, The Telengits of Southern Siberia: Landscape, Religion and Knowledge in Motion, London, Routledge. <https://doi.org/10.4324/9780203008102>

Halemba Agnieszka, 2008, Religion and conflicts over land in the Republic of Altai, Russian Federation, w: Fernanda Pirie, Tony Huber (red.), Conflict, Religion and Social Order in Tibet and Inner Asia, Leiden, Brill.

- Hirsch Francine, 1997, The Soviet Union as a work-in-progress: Ethnographers and the category Nationality in the 1926, 1937, and 1939 censuses, "Slavic Review", nr 56(2), s. 257-278.
<https://doi.org/10.2307/2500785>
- Hirsch Francine, 2005, Empire of Nations. Ethnographic Knowledge and the Making of the Soviet Union, Ithaca, Cornell University Press. <https://doi.org/10.1353/imp.2005.0129>
- Istorija, 1945 [1938], Istorija Wsiesojuznoj Kommunističeskoj partii (bolszewikow): Kratkij kurs, Moskwa, Gospolizdat.
- Khazanov Anatolij, 1995, After the USSR: Ethnicity, Nationalism, and Politics in the Commonwealth of Independent States, Madison, University of Wisconsin Press.
- Kriażkow Władimir Aleksiejewicz, 1996, Prawo koriennych małoczislennych narodow na ziemi, "Gosudarstwo i Prawo", nr 1, s. 61-72.
- Kriażkow Władimir Aleksiejewicz, 1999, Status Małoczislennych Narodow Rossii: Prawowyje Akty, Moskwa.
- Martin Terry, 2001, The Affirmative Action Empire: Nations and Nationalism in the Soviet Union, 1923-1939, Ithaca, Cornell University Press.
- Modorow Nikołaj Siemionowicz, 2003, Mieżkonfiessionalnye otnoszenija w Gornom Ałtaje: sostojanije, problemy, puti ich priedolenija, w: tegoż (red.), Gornyj Ałtaj: Istoričeskij sbornik, Gorno-Ałtajsk-Bijsk, Gorno-Ałtajskij Gosudarstwienyj Uniwiersitet.
- Nowikowa Natalija Iwanowna, 1999, Prawa czełowieka i prawa koriennych narodow siewiera Rossii: Garmonija ili antagonizm?, w: Natalija Iwanowna Nowikowa, Walerij Aleksandrowicz Tiszkow (red.), Czełowiek i Prawo, Moskwa, ID Strategija, s. 54-63.
- Nowikowa Natalija Iwanowna, Tiszkow Walerij Aleksandrowicz (red.), 1999a, Czełowiek i Prawo, Moskwa, ID Strategija.
- Nowikowa Natalija Iwanowna, Tiszkow Walerij Aleksandrowicz (red.), 1999b, Obycznoje Prawo i Prawowoj Pluralizm, Moskwa, Rossijskaja Akadiemija Nauk.
- Osherenko Gail, 2001, Indigenous rights in Russia: Is title to land essential for cultural survival?, "Georgetown International Environmental Law Review", nr 13, s. 695-734.
- Pika Aleksandr (red.), 1999, Neotraditionalism in the Russian North, tłum. Bruce Grant, Edmonton, Canadian Circumpolar Institute Press.
- Porter Theodore, 1995, Trust in Numbers: The Pursuit of Objectivity in Science and Public Life, Princeton, Princeton University Press. <https://doi.org/10.1515/9781400821617>
- Potapow Leonid Pawłowicz, 1953, Oczerki po istorii ałtajców, Moskwa-Leningrad, Izdatielstwo Akadiemii Nauk SSSR.
- Potapow Leonid Pawłowicz, 1969, Etničeskij sostaw i proischożdienije ałtajców, Leningrad, Nauka.
- Satłajew Fieofan Aleksandrowicz, 1992, Iz istorii nacyonalnogo stroitelstwa na Ałtaje (k problemie konsolidacyi ałtajców), w: Jakow Andriejewicz Pustogaczew, Aleksandr Sazonowicz Surazakow, Problemy izuczenija istorii i kultury Ałtaja i sopriedielnych tierritorij, Gorno-Ałtajsk, Gorno-Ałtajskij Nauczno-issledowatielskij institut istorii, jazyka i litieratury.
- Scott James C., 1998, Seeing Like a State, New Haven, Yale University Press.

Slezkine Yuri, 1994, *Arctic Mirrors: Russia and the Small Peoples of the North*, Ithaca, Cornell University Press.

Slezkine Yuri, 1997, *Naturalists versus nations: eighteenth-century Russian scholars confront ethnic diversity*, w: David R. Brower, Edward J. Lazzerini (red.), *Russia's Orient: Imperial Borderlands and Peoples, 1700-1917*, Bloomington, Indiana University Press.

Sokołowa Zoja Pietrowna, Nowikowa Natalija Iwanowna, Ssorin-Chajkov Nikołaj Władimirowicz, 1995, *Etnografy piszut zakon, "Etnograficzeskoje Obozrienije"*, nr 1, s. 74-88.

Sokolovskii Sergei Valerevich, 2000, *The Construction of «indigenusness» in Russian science, politics and law*, "Journal of Legal Pluralism", nr 45, s. 91-113.

<https://doi.org/10.1080/07329113.2000.10756547>

Sokołowski Siergiej Walerjewicz, 2001, *Obrazy Drugich w Rossijskich naukie, politieke i prawie*, Moskwa, Put'.

Sokołowski Siergiej Walerjewicz, 2004, *Kriaszeny wo Wsierossijskoj pieriepisi nasielenija 2002 goda*, Moskwa, IEA-RAN.

Sokolovskii Sergei Valerevich, 2005 [2000], *The 2002 census: games according to Wittgenstein*, "Anthropology and Archeology of Eurasia", 44(1), s. 25-33.

<https://doi.org/10.1080/10611959.2005.11029020>

Sokolovskii Sergei Valerevich, 2005, *Identity politics and indigeneity construction in the Russian census 2002*, "Max Planck Institute for Social Anthropology Working Paper", nr 77, Halle-Saale, Germany.

Ssorin-Chaikov Nikolai, 2003, *The Social Life of the State in Subarctic Siberia*, Stanford, Stanford University Press.

Stalin Iosif Wissarionowicz, 1913, *Marksizm i nacyonalnyj wopros* - www.hrono.ru/libris/stalin/2-19.html (6.06.2013).

Stalin Iosif Wissarionowicz, 1950, *Marksizm i woprosy jazykoznanija*, "Prawda", 20 czerwca - www.phil.pu.ru/lib/data/ru/stalin/marxism.html (6.06.2013).

Stalin Iosif Wissarionowicz, 1955, *Historia Wszechzwiązkowej Komunistycznej Partii (bolszewików)*. Krótki kurs, Warszawa, Książka i Wiedza.

Stalin Iosif Wissarionowicz, 1956, *Marksizm a zagadnienia językoznawstwa*, Warszawa, Książka i Wiedza.

Stepanov Valerii, 2005 [2001], *The All-Russia 2002 census: Ways to measure the identity of large and small groups*, "Anthropology and Archeology of Eurasia", nr 44(1), s. 34-94.

<https://doi.org/10.1080/10611959.2005.11029022>

Suny Ronald Grigor, 1993, *The Revenge of the Past: Nationalism, Revolution, and the Collapse of the Soviet Union*, Stanford, Stanford University Press.

Tizskow Walerij Aleksandrowicz, 2005, *Etnologija i politika*, Moskwa, Nauka.

Tokarjew Siergiej Aleksandrowicz, 1936, *Dokapitalisticeskije pieriežitki w Oirotii*, Leningrad, Socjalno-ekonomiczeskoje izdatielstwo.

Wierbickij Wasilij Iwanowicz, 1993 (1893), *Altajskije inorodcy*, Gorno-Altajsk, Ak Czeczek.

**Sławomir Łodziński Etniczność i jej miary. Przypadek pytań „etnicznych”
w Narodowym Spisie Powszechnym Ludności w Polsce w 2011 roku**

Adamczuk Lucjan, 2006, Koncepcje metodologiczne badania "narodowości" w polskich spisach powszechnych (1921-2002), w: Lucjan Adamczuk, Sławomir Łodziński (red.), Mniejszości narodowe w Polsce w świetle Narodowego Spisu Powszechnego z 2002 roku, Warszawa, Scholar.

Adamczuk Lucjan, Łodziński Sławomir (red.), 2006, Mniejszości narodowe w Polsce w świetle Narodowego Spisu Powszechnego z 2002 roku, Warszawa, Scholar.

Anderson Benedict, 2008, The Spectre of Comparison: Nationalism, South Asia and the World, London-New York, Verso.

Aspinall Peter J., 2009, The future of ethnicity classifications, "Journal of Ethnic and Migration Studies", nr 9. <https://doi.org/10.1080/13691830903125901>

Badanie narodowości i języka używanego w domu - w Narodowym Spisie Powszechnym Ludności i Mieszkań (NSP) 2002, 2003, GUS, Departament Statystyki Społecznej, Warszawa, lipiec, s. 3-8.

Berman Bruce J., 2011, Knowledge and the politics of ethnic identity and belonging in colonial and postcolonial states, w: Avigail Eisenberg, Will Kymlicka (red.), Identity Politics in the Public Realm. Bringing Institutions Back in, Vancouver-Toronto, UBC Press.

Burton Jonathan, Nandi Alita, Platt Lucinda, 2010, Measuring ethnicity: challenges and opportunities for survey research, "Ethnic and Racial Studies", nr 8. <https://doi.org/10.1080/01419870903527801>

Conference of European Statisticians. Recommendations for the 2010 Censuses of Population and Housing, 2006, New York-Geneva, United Nations Economic Commission for Europe.

Eberhardt Piotr, 1996, Między Rosją a Niemcami. Przemiany narodowościowe w Europie Środkowo-Wschodniej w XX wieku, Warszawa, Wydawnictwo Naukowe PWN, s. 101-113.

Frankfort-Nachmias Chava, Nachmias David, 2001, Metody badawcze w naukach społecznych, tłum. Elżbieta Hornowska, Poznań, Zysk i S-ka, s. 328.

Haug Werner (Swiss Federal Statistical Office), 2004, Ethnic group, language and religion. Recommendations for the 2010 Censuses of Population and Housing in the ECE Region, Statistical Commission and UN Economic Commission for Europe - Statistical Office of the European Communities, "Working Paper", nr 10, Geneva, listopad, s. 1-4.

Henzler Marek, 2011, Śpiesz się spisać, "Polityka", 9 kwietnia, nr 15.

Janusz Grzegorz, 2011, Ochrona praw mniejszości narodowych w Europie, Lublin, Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej.

Kartzer David J., Arel Dominique (red.), 2002, Census and Identity: The Politics of Race, Ethnicity and Language in National Censuses, Cambridge, Cambridge University Press.

Krzyk Józef, 2012, Naukowcy skrytykowali GUS za spis, 25 kwietnia, http://katowice.gazeta.pl/katowice/1,35019,11617131,Naukowcy_skrytykowali_GUS_za_spis.html (26.04.2012).

Medek Jakub, 2011a, Narodowy Spis Powszechny. Białorusini wykreśleni, 23 czerwca, http://bialystok.gazeta.pl/bialystok/1,109597,9836696,Narodowy_Spis_Powszechny_Bialorusini_w_ykresleni.html (29.06.2011).

Medek Jakub, 2011b, Będzie powtórka. Narodowy Spis Powszechny 2011, 28 czerwca, http://bialystok.gazeta.pl/bialystok/1,109597,9860623,Bedzie_powtorka_Narodowy_Spis_Powszechny_2011.html (29.06.2011).

Metodologia badania narodowości i języka w powszechnym spisie ludności i mieszkań 2011, 2010, Warszawa, GUS, 22 lipca, s. 2.

Morning Ann, 2008, Ethnic classification in global perspective: A cross-national survey of the 2000 census round, "Population Research and Policy Review", nr 2. <https://doi.org/10.1007/s11113-007-9062-5>

Nobles Melissa, 2011, The challenge of census categorization in the post-civil rights era, w: Avigail Eisenberg, Will Kymlicka (red.), Identity Politics in the Public Realm. Bringing Institutions Back in, Vancouver-Toronto, UBC Press.

Notatka dotycząca badania narodowości i języka oraz mniejszości narodowych i etnicznych w NSP 2011, 2008, Warszawa, GUS, Departament Badań Demograficznych, 11 września, s. 7-8.

Nowak Lucyna (red.), 2012, Raport z wyników. Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań 2011, Warszawa, GUS.

Nowicka Ewa, 1979, Afrykanie z wyboru: Afryka w świadomości Murzynów amerykańskich, Warszawa, Państwowe Wydawnictwo Naukowe.

Nowicka Ewa, 1980, Przyczynek do teorii etnicznych mniejszości, w: Hieronim Kubiak, Andrzej K. Paluch (red.), Założenia teorii asymilacji, Wrocław, Zakład Narodowy im. Ossolińskich.

Nowicka Ewa, 1989, Etniczność a sytuacja mniejszościowa, "Przegląd Polonijny", nr 1.

Nowicka Ewa, 2006a, Etniczność na sprzedaż i/lub etniczność domowa, w: Lucjan Adamczuk, Sławomir Łodziński (red.), Mniejszości narodowe w Polsce w świetle Narodowego Spisu Powszechnego z 2002 roku, Warszawa, Scholar.

Nowicka Ewa, 2006b, Świat człowieka - świat kultury, Warszawa, Wydawnictwo Naukowe PWN.

Nowicka Ewa, 2011, Nasz język rozumieją aniołowie. Arumuni we współczesnym świecie, Kraków, Nomos.

Nowicka Ewa, Majewska Magdalena, 1993, Obcy u siebie: Luteranie warszawscy, Warszawa, Oficyna Naukowa.

Petersen William, 1987, Politics and the measurement of ethnicity, w: William Alonso, Paul Starr (red.), The Politics of Numbers, New York, Russel Sage Foundation.

Raport. Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań 2011 w ocenie mniejszości ukraińskiej, 2011, Warszawa, Związek Ukraińców w Polsce.

Ringelheim Julie, 2011, Ethnic categories and European human rights law, "Ethnic and Racial Studies", nr 10. <https://doi.org/10.1080/01419870.2010.542249>

Stanowisko Komisji Wspólnej Rządu i Mniejszości Narodowych i Etnicznych, 2010, Lublin, notatka ze spotkania w Lublinie, 16 września.

Ustawa z dnia 6 stycznia 2005 r. o mniejszościach narodowych i etnicznych i języku regionalnym, 2005, Dz.U., Nr 17, poz. 141.

Wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011. Podstawowe informacje o sytuacji demograficzno-społecznej ludności Polski oraz zasobach mieszkaniowych, 2012, opracowanie przygotowane na Kongres Demograficzny w dniach 22-23 marca 2012 r., Warszawa, GUS.

Zasady opracowywania wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011 w zakresie mniejszości narodowych i etnicznych oraz języka regionalnego, 2012, Białystok, Departament Badań Demograficznych, GUS, notatka na XXXI posiedzenie Komisji Wspólnej Rządu i Mniejszości Narodowych i Etnicznych, 22-23 lutego.

Ewa Michna Strategie walki o uznanie grup nieposiadających własnego państwa. Analiza porównawcza sytuacji Rusinów Karpackich na Ukrainie i Ślązaków w Polsce

Babiński Grzegorz, 1995, Nacjonalizmy czy regionalizmy? Ruchy etnoregionalne w Europie, w: Grzegorz Babiński, Władysław Miodunka (red.), Europa państw – Europa narodów, Kraków, Nomos.

Billig Michael, 2008, Banalny nacjonalizm, Kraków, Znak.

Eriksen Thomas H., 2009, Małe miejsca, wielkie sprawy. Wprowadzenie do antropologii społecznej i kulturowej, tłum. Joanna Wołyńska, Warszawa, Volumen.

Habermas Jürgen, 1993, Obywatelstwo a tożsamość narodowa. Rozważania nad przyszłością Europy, tłum. Barbara Markiewicz, Warszawa, Wydawnictwo Instytut Filozofii i Socjologii PAN.

Jasińska-Kania Aleksandra, 2006, Teorie tożsamości i różnicy. Wstęp, w: Aleksandra Jasińska-Kania i in., Współczesne teorie socjologiczne, Warszawa, Scholar.

Jerczyński Dariusz, 2003, Historia narodu śląskiego, Zabrze, Narodowa Oficyna Śląska.

Kijonka Justyna, 2004, Wokół sporów o narodowość śląską, „Przegląd Polonijny”, z. 3, s. 85–104.

Kijonka Justyna, 2009, Z problemów narodowości i tożsamości śląskiej – dylematy i wybory, „Studia Socjologiczne”, z. 4 (195), s. 85–109.

Kwaśniewski Krzysztof, 2004, Jeszcze o narodowości śląskiej, w: Lech M. Nijakowski (red.), Nadciągają Ślązacy. Czy istnieje narodowość śląska?, Warszawa, Scholar.

Kymlicka Will (red.), 1995, The Rights of Minority Cultures, Oxford, Oxford University Press.

Łodziński Sławomir, 2004, Narodowy Spis Powszechny (2002) a problemy uznawania za «mniejszość narodową (etniczną)». Łemkowie, Ślązacy, Kaszubi, „Przegląd Polonijny”, z. 3, s. 27–46.

Łodziński Sławomir, 2005, Równość i różnica. Mniejszości narodowe w porządku demokratycznym w Polsce po 1989 roku, Warszawa, Scholar.

Łodziński Sławomir, 2006, Trauma i władza liczb. Wybrane problemy społecznego odbioru pytania o «narodowość» w Narodowym Spisie Powszechnym, w: Lucjan Adamczuk, Sławomir Łodziński (red.), Mniejszości narodowe w Polsce w świetle Narodowego Spisu Powszechnego z 2002 roku, Warszawa, Scholar.

Magocsi Paul Robert, 2006, *The People from Nowhere. An illustrated history of Carpatho-Rusyns*, Užhorod, Padiak.

Marek Franciszek Antoni, 1989, *Tragedia górnośląska*, Opole, Instytut Śląski.

Michna Ewa, 2004, *Kwestie etniczno-narodowościowe na pograniczu Słowiańszczyzny wschodniej i zachodniej. Ruch rusiński na Słowacji, Ukrainie i w Polsce*, Kraków, Polska Akademia Umiejętności, *Prace Komisji Wschodnioeuropejskiej*, t. 8.

Michna Ewa, 2012, *Between culture and politics. Two concepts of a struggle for recognition. The situation in a contemporary Carpatho-Rusyn movement*, w: Ewa Nowicka (red.), *The Politics of Culture. Perspectives of Stateless Nationalities/Ethnic Groups*, Warszawa, Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego.

Nijakowski Lech, 2004, *O procesach narodotwórczych na Śląsku*, w: tegoż (red.), *Nadciągają Ślązacy. Czy istnieje narodowość śląska?*, Warszawa, Scholar.

Nijakowski Lech, 2006, *Status grup etnicznych oraz mniejszości narodowych i etnicznych w Polsce w świetle wyników Narodowego Spisu Powszechnego*, w: Lucjan Adamczuk, Sławomir Łodziński (red.), *Mniejszości narodowe w Polsce w świetle Narodowego Spisu Powszechnego z 2002 roku*, Warszawa, Scholar.

Nowicka Ewa, 2009, *Kulturowa odmiennosc w działaniu. Narody duże i małe, stare i młode*, w: tejże (red.), *Kulturowa odmiennosc w działaniu. Kultury i narody bez państwa*, Kraków, Nomos.

Nowicka Ewa, 2012, *Cultural diversity in action. Small and large, old and new nations*, w: Ewa Nowicka (red.), *The Politics of Culture. Perspectives of Stateless Nationalities/Ethnic Groups*, Warszawa, Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego.

Ochrona praw osób należących do mniejszości narodowych, 1995, Warszawa, Helsińska Fundacja Praw Człowieka.

Offe Claus, 2006, «Homogeniczność» i demokracja konstytucyjna. Konflikty tożsamości a prawa grupowe, w: Aleksandra Jasińska-Kania i in., *Współczesne teorie socjologiczne*, Warszawa, Scholar.

Olszański Tadeusz A., 2012, *Rada Najwyższa Ukrainy uchwaliła nową ustawę językową*, Ośrodek Studiów Wschodnich, <http://www.osw.waw.pl/pl/publikacje/tydzien-na-wschodzie/2012-07-11/rada-najwyzsza-ukrainy-uchwalila-nowa-ustawe-jezykowa> (30.10.2012).

Pollok Ewald S., 1998, *Legendy, manipulacje, kłamstwa prof. F.A Marka w «Tragedii górnośląskiej» a prawda o Śląsku i powojennej dyskryminacji jego mieszkańców*, Żyrowa, Ergonomia Projekt. Pop Ivan, 2005, *Dějiny Podkarpatské Rusi v datech*, Praga, Libri.

Sekuła Elżbieta A., 2009, *Po co Ślązakom potrzebny jest naród? Niebezpieczne związki między autonomią i nacjonalizmem*, Warszawa, Wydawnictwa Akademickie i Profesjonalne.

Szacki Jerzy, 1997, *O narodzie i nacjonalizmie*, „Znak”, z. 3(502), s. 4–31.

Szmeja Maria, 2004, *Czy Ślązacy są narodem*, „Przegląd Polonijny”, z. 3.

Taylor Charles, 1992, *Multiculturalism and «The Politics of Recognition»*, Princeton–New Jersey, Princeton University Press.

Ustawa z 6 stycznia 2005 roku o mniejszościach narodowych i etnicznych oraz o języku regionalnym, 2005, Dz.U., Nr 17, poz. 141.

[WIDEO], 2011, Narodowość śląska zostanie uznana?, „Gazeta Wyborcza”, Opole, 29 grudnia, http://opole.gazeta.pl/opole/1,35114,10885548,Narodowosc_slaska_zostanie_uznana_WIDEO.html (22.09.2012).

STRONY INTERNETOWE

<http://www.ambasadaslaska.org>

<http://www.dziennikzachodni.pl>

<http://grand-silesia.org>

<http://slonzoki.org>

<http://www.spis.poradzimy.pl>

Cezary Obracht-Prondzyński Kaszubska kultura popularna: tożsamość na sprzedaż czy przyjemność wyróżniania się?

Adorno Theodor, Horkheimer Max, 1994, Dialektyka oświecenia, tłum. Małgorzata Łukasiewicz, Warszawa, Wydawnictwo Instytutu Filozofii i Socjologii PAN.

Bachórz Agata, Michałowski Lesław, 2009, Gdzie bije prawdziwe serce Kaszub. Przypadek dyskursu o nieuprawnionej tradycjonalizacji, w: Grażyna Woroniecka, Cezary Obracht-Prondzyński, Dorota Rancew-Sikora (red.), Kreacje i nostalgie. Antropologiczne spojrzenie na tradycje w nowoczesnych kontekstach, Warszawa, Polskie Towarzystwo Socjologiczne.

Čolović Ivan, 2012, Etno. Opowieści o muzyce świata w internecie, Sejny, Fundacja Pogranicze.

Comaroff John L., Comaroff Jean, 2011, Etniczność sp. z o.o., tłum. Wojciech Usakiewicz, Kraków, Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego.

Drzeżdżon Jan, 1986, Współczesna literatura kaszubska 1945–1980, Warszawa, Ludowa Spółdzielnia Wydawnicza.

Hannerz Ulf, 2004, Skreolizowany świat, w: Marian Kempny, Ewa Nowicka (red.), Badanie kultury. Elementy teorii antropologicznej. Kontynuacje, tłum. Jerzy Giebułtowski, Warszawa, Wydawnictwo Naukowe PWN.

Kłoskowska Antonina, 1983, Kultura masowa. Krytyka i obrona, Warszawa, Państwowe Wydawnictwo Naukowe, s. 94.

Kuik-Kalinowska Adela, 2011, Tarczyna. Literackie przestrzenie Kaszub, Gdańsk–Słupsk, Instytut Kaszubski, Wydawnictwo Naukowe Akademii Pomorskiej.

Łatoszek Marek, 1997, Świadomość językowa i kulturowa Kaszubów w kontekście typów orientacji temporalnych i uwarunkowań historyczno-geograficznych, w: Jadwiga Zieniukowa (red.), Obraz językowy słowiańskiego Pomorza i Łużyc. Pogranicza i kontakty językowe, Warszawa, Sławistyczny Ośrodek Wydawniczy.

Macdonald Dwight, 2002, Teoria kultury masowej, w: Kultura masowa, tłum. i oprac. Czesław Miłosz, Kraków, Wydawnictwo Literackie.

Martin Dawid, 2009 (wyd. 2010), Ruch folklorystyczny a «wynajdywanie tradycji» w kaszubskiej muzyce ludowej, „Nasze Pomorze”, t. 11, s. 251–259.

Mathews Gordon, 2005, Supermarket kultury. Kultura globalna a tożsamość jednostki, tłum. Ewa Klekot, Warszawa, Państwowy Instytut Wydawniczy.

Mazurek Monika, 2010, Język, przestrzeń, pochodzenie. Analiza tożsamości kaszubskiej, Gdańsk, Instytut Kaszubski.

Obracht-Prondzyński Cezary, 2001, Przemiany kultury kaszubskiej po II wojnie światowej, w: Józef Borzyszkowski (red.), Z dziejów kultury Pomorza w XVIII–XX w., Gdańsk, Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego.

Obracht-Prondzyński Cezary, 2003, Język w systemie wartości Kaszubów, w: Jadwiga Zieniukowa, Elżbieta Wrocławska (red.), Języki mniejszości i języki regionalne, Warszawa, Sławistyczny Ośrodek Wydawniczy.

Obracht-Prondzyński Cezary, 2006, Czy tzw. kwestia kaszubska jest nadal kwestią językową?, w: Jerzy Treder (red.), Kaszubszczyzna w przeszłości i dziś, Warszawa, Retro-Art.

Obracht-Prondzyński Cezary, 2009, Rytuály nowe i «stare jak nowe», czyli o zmianach w kulturze kaszubskiej, w: Grażyna Woroniecka, Cezary Obracht-Prondzyński, Dorota Rancew-Sikora (red.), Kreacje i nostalgie. Antropologiczne spojrzenie na tradycje w nowoczesnych kontekstach, Warszawa, Polskie Towarzystwo Socjologiczne.

Olechnicki Krzysztof, Załęcki Paweł, 1997, Słownik socjologiczny, Toruń, Graffiti BC.

Tschernokoshewa Elka, 2008, Hybrydologia: tezy i drogi w badaniach kulturologicznych, „Zeszyty Łużyckie”, t. 42, s. 75–90.

Irena Borowik Wspólnotowo i biograficznie. Polacy na tle zróżnicowania etniczno-religijnego współczesnego Krymu .

Banek Kazimierz, 2011, Religia w świecie człowieka, Kraków, Nomos.

Borowik Irena, 2000, Odbudowywanie pamięci. Przemiany religijne w Środkowo-Wschodniej Europie po upadku komunizmu, Kraków, Nomos.

Borowik Irena, 2011, Tropami pamięci. Wstępne uwagi na temat tożsamości w biografiami Krymskich Tatarów, „Studia Humanistyczne AGH”, t. 10/2, s. 15–26.

Gadomski Arkadij (red.), 2007, Poliaki w Krymskiej ASSR (1921–1945), Simfieropol, Univiersum.
<http://www.crimea.orthodoxy.su/History/> – 17.07.2012.

Imos Rafał, 2007, Wiara człowieka radzieckiego, Kraków, Nomos.

Libiszowska-Żółtkowska Maria, 2003, Konwertyci Nowych Ruchów Religijnych, Lublin, Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej.

Nowicka Ewa, 2000, Wprowadzenie, w: tejże, Polacy czy cudzoziemcy? Polacy za wschodnią granicą, Kraków, Nomos.

Piskorski Jan, 2010, Wygnańcy, Warszawa, Wydawnictwo Naukowe PWN.

Walewander Edward ks., 2004, Polacy na Krymie, Lublin, Instytut Badań nad Polonią i Duszpasterstwem Polonijnym Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego.

Walicki Andrzej, 1996, Marksizm i skok do królestwa wolności. Dzieje komunistycznej utopii, Warszawa, Wydawnictwo Naukowe PWN.

Halina Grzymała-Moszczyńska Dystans kulturowy a adaptacja kulturowa: Polacy i Amerykanie w Japonii .

Anderson Tim, 2006, Tunes In Tokyo: The Gaijin diaries, USA, Wayward Mammal Publishing.

Asada Sadao, 2007, Culture Shock and Japanese-American Relations, Columbia, Missouri, University of Missouri Press.

Bator Joanna, 2011, Japoń ski wachlarz: Powroty, Warszawa, W.A.B.

Befu Harumi, 2001, Hegemony of homogeneity: an anthropological analysis of "Nihonjinron", Melbourne, Trans Pacific Press.

Benedict Ruth, 2003, Chryzantema i miecz. Wzory kultury japońskiej, Warszawa, Państwowy Instytut Wydawniczy.

Bożyczko Alina, 2012, "Jak się żyje w Tokyo? Akulturacja i adaptacja migrantów z krajów zachodnich", niepublikowana praca magisterska napisana pod kierunkiem Haliny Grzymał-Moszczyńskiej i obroniona w Szkole Wyższej Psychologii Społecznej.

Bruczkowski Marcin, 2004, Bezsensowność w Tokio, Warszawa, Rosner i Wspólnicy.

Doi Takeo, 1973, The Anatomy of Dependence, Tokio, Kodansha International.

Haines David, Minami Makito, Yamashita Shinji, 2007, Transnational migration in East Asia: Japan in comparative focus, "International Migration Review", zima, nr 41, s. 963-967.

<https://doi.org/10.1111/j.1747-7379.2007.00108.x>

Hall Edward T., 1987, Bezgrośny język, Warszawa, Państwowy Instytut Wydawniczy.

Hall Edward T., 1978, Ukryty wymiar, Warszawa, Państwowy Instytut Wydawniczy.

Murakami Haruki, 2006, Norwegian Wood, Warszawa, Muza.

Hofstede Geert, 2001, Culture's Consequences: Comparing Values, Behaviours, Institutions and Organizations Across Nations, Thousand Oakes (CA), Sage.

House Robert J. i in. (red.), 2004, Culture, Leadership, and Organizations: The Globe Study of 62 Societies, London-New Delhi, Sage, Thousand Oaks.

Kahney Alex, 2011, Life and Nihonjin: Dispatches from Japan, Japan, Portland Books.

Matsuko Kashio, 2012, Time perspective and motivation in interpersonal contexts, "Japanese Psychological Research", t. 54, nr 3, s. 297-309. <https://doi.org/10.1111/j.1468-5884.2012.00533.x>

Mumford D.B., 1998, The measurement of culture shock, "Social Psychiatry and Psychiatric Epidemiology", nr 33, s. 149-154. <https://doi.org/10.1007/s001270050037>

Nothomb Amélie, 2000, Z pokorą i unizieniem, Warszawa, Muza.

Silverman David, 2008, Interpretacja danych jakościowych: metody analizy rozmowy, tekstu i interakcji, Warszawa, Wydawnictwo Naukowe PWN.

Tomański Rafał, 2011, Tatami kontra krzesła. O Japończykach i Japonii, Warszawa, Muza.

Trompenaars Alfons, 2002, Siedem wymiarów kultury. Znaczenie różnic kulturowych w działalności gospodarczej, Kraków, Oficyna Ekonomiczna.

Ward Colleen, Bochner Stephen, Furnham Adrian, 2001, The psychology of culture shock, London, Routledge.

Ward Colleen, Okura Yutaka, Kennedy Antony, Kojima Tahakiro, 1998, The U-curve on trial: A longitudinal study of psychological and sociocultural adjustment during cross-cultural transition, "International Journal of Intercultural Relations", nr 22, s. 277-291. [https://doi.org/10.1016/S0147-1767\(98\)00008-X](https://doi.org/10.1016/S0147-1767(98)00008-X)

Zbigniew Kurcz Pogranicze polsko-niemieckie i jego mieszkańcy. W świetle teorii, wyników badań i wyzwań współczesności .

Babiński Grzegorz, 1997, Pogranicze polsko-ukraińskie. Etniczność, zróżnicowanie religijne, tożsamość, Kraków, Nomos.

Babiński Grzegorz, 2001, Pogranicza stare i nowe. Ciągłość i zmiana procesów społecznych, w: Kazimierz Krzysztofek, Andrzej Sadowski (red.), Pogranicza etniczne w Europie. Harmonia i konflikty, Białystok, Wydawnictwo Uniwersytetu w Białymstoku.

Blumenwitz Dieter, 1987, Flucht und Vertreibung, Köln, C. Heymanns.

Bojar Hanna, 2005, Wprowadzenie, w: Joanna Kurczewska, Hanna Bojar (red.), Granice na pograniczach. Z badań społeczności lokalnych wschodniego pogranicza Polski, Warszawa, Wydawnictwo Instytutu Filozofii i Socjologii PAN.

Chlebowczyk Józef, 1983, O prawie do bytu małych i młodych narodów. Kwestia narodowa i procesy narodotwórcze we wschodniej Europie Środkowej w dobie kapitalizmu (od schyłku XVIII do początków XX w.), Warszawa–Kraków, Śląski Instytut Naukowy.

Ciok Stanisław, 1993, Polska granica zachodnia. Zmiana funkcji granicy, w: Zbigniew Kurcz (red.), Problemy społeczno-gospodarcze miast pogranicza polsko-niemieckiego, Wrocław, Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego.

Czarna Elżbieta i in., 2009, Główne formy współpracy gospodarczej Polski i Niemiec na początku XXI w., w: Oleg Gorbaniuk, Bartosz Jóźwik (red.), Społeczno-gospodarcze aspekty współpracy polsko-niemieckiej, Lublin, Wydawnictwo Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego.

Dolińska Kamilla, Niedźwiecka-Iwańczak Natalia (red.), 2011, Zgorzelec jako miasto pograniczne w opiniach jego mieszkańców, Wrocław, GAJT Wydawnictwo. Dolińska Xymena, Fałkowski Michał, 2003, Polska–Niemcy. Wzajemny wizerunek, w: Lena Kolarska-Bobińska (red.), Obraz Polski i Polaków w Europie, Warszawa, Instytut Spraw Publicznych.

Eigmüller Monika, Vobruba Georg (red.), 2006, Grenz-soziologie. Die politische strukturierung des Raumes, Wiesbaden, VS Verlag für Sozialwissenschaften.

Eigmüller Monika, Vobruba Georg, 2006, Einleitung: Warum eine Soziologie der Grenze?, w: tychże (red.), Grenz-soziologie. Die politische strukturierung des Raumes, Wiesbaden, VS Verlag für Sozialwissenschaften. https://doi.org/10.1007/978-3-531-90245-6_1

Euroregiony na granicach Polski 2007, 2007, Wrocław, Urząd Statystyczny we Wrocławiu.

Faber Richard, Naumann Barbara, 1995, Literatur der Grenze-Theorie der Grenze, Würzburg, Königshausen & Neumann.

Gołdyka Leszek, 2011, Demografia powiatów pogranicza polsko-niemieckiego, w: Zbigniew Kurcz (red.), Polskie pogranicza w procesie przemian, t. 2, Wałbrzych, Wydawnictwo Wałbrzyskiej Wyższej Szkoły Zarządzania i Przedsiębiorczości.

„Grenze und Grenzbewohner – Nachbarn und Fremde”, dokumentacja konferencji, 1994, „Transodra. Deutsch-polnisches Informationsbiuletin”, nr 10/11.

Jonda Bernadette, 2010, „Nowe formy współżycia na pograniczu polsko-niemieckim”, referat wygłoszony na konferencji „Polskie pogranicza w procesie przemian” 26 maja, tekst referatu w zbiorach autora.

Kaczmarczyk Paweł, 2005, Migracje zarobkowe Polaków w dobie przemian, Warszawa, Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego.

Kersten Krystyna, 1974, Repatriacja ludności polskiej po II wojnie światowej (studium historyczne), Wrocław, Zakład Narodowy im. Ossolińskich, Wydawnictwo PAN.

Kłoskowska Antonina, 1996, Kultury narodowe u korzeni, Warszawa, Wydawnictwo Naukowe PWN.

Kurcz Zbigniew, 1992, Pomysły na pogranicze polsko-niemieckie, „Odra”, nr 11.

Kurcz Zbigniew, 1993, Problemy społeczno-gospodarcze miast pogranicza polsko-niemieckiego, Wrocław, Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego.

Kurcz Zbigniew, 1996, Przemiany rynku pracy na pograniczu. Zarys problematyki, w: Marian Malikowski, Daniel Markowski (red.), Struktura społeczna. Rynek pracy. Bezrobocie, Rzeszów, Wydawnictwo Wyższej Szkoły Pedagogicznej.

Kurcz Zbigniew, 1999, Pogranicze z Niemcami a inne pogranicza Polski, Wrocław, Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego.

Kurcz Zbigniew, 2001, Problemy społeczno-gospodarcze na pograniczach, Wałbrzych, Wydawnictwo Wyższej Szkoły Zarządzania i Przedsiębiorczości.

Kurcz Zbigniew, 2002, Wybrane problemy życia społecznego na pograniczach, Wrocław, Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego.

Kurcz Zbigniew, 2006, Die Entstehung eines sozialen Grenzgebietes. Polnisch-deutsche Erfahrungen am Beispiel der Einwohner von Gubin, w: Dagmara Jajeśniak-Quast i in. (red.), Soziale Konflikte und nationale Grenzen in Ostmitteleuropa, Berlin, Berliner Wissenschafts-Verlag.

Kurcz Zbigniew, 2006, Wirtschaftliche und soziokulturelle Probleme der polnisch-deutschen Grenzregion, w: Jacqueline Breugnot, Markus Molz (red.), Europa konkret! Grenzräume als Chance für Bildungsinnovationen?, Landau, Verlag Marcus Knecht.

Kurcz Zbigniew, 2008, Ideologiczne i codzienne sąsiedztwo. Vernunft und Pragmatismus bei Bewohnern der deutsch-polnischen Grenzregion, w: Andrzej Michalak, Joachim v. Wedel (red.),

Flussverbindung. Polnische Sozialwissenschaftler zu den Perspektiven der Oderregion, Berlin–Milow–Strasburg, Schribi-Verlag.

Kurcz Zbigniew (red.), 2008, Polskie pogranicza w procesie przemian, t. 1, Wałbrzych, Wydawnictwo Wałbrzyskiej Wyższej Szkoły Zarządzania i Przedsiębiorczości.

Kurcz Zbigniew, 2009, Miasta pogranicza polsko-niemieckiego jako enklawy euromyślenia, w: Leszek Gołdyka, Irena Machaj (red.), Enklawy życia społecznego. Kontynuacje, Szczecin, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego.

Kurcz Zbigniew, 2009, O transgraniczu i transgraniczności. Wprowadzenie, w: Polskie transgranicza, Zbigniew Kurcz i Andrzej Sakson (red.), Wrocław, Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego, s. 7–10.

Kurcz Zbigniew, 2011, Polskie pogranicza w procesie przemian, t. 2, Wałbrzych, Wydawnictwo Wałbrzyskiej Wyższej Szkoły Zarządzania i Przedsiębiorczości.

Lemberg Eugen, 1959, Die Vertriebenen in Westdeutschland, Kiel, F. Hirt.

Lisiecki Stanisław, 2009, O granicach naukowych, politycznych, społecznych i... granicach w głowie. Szkice do socjologii pogranicza polsko-niemieckiego, Poznań, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Adama Mickiewicza.

Makaro Julita, 2007, Gubin – miasto graniczne. Studium socjologiczne, Wrocław, Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego.

Marczak Tadeusz, 1995, Granica zachodnia w polskiej polityce zagranicznej w latach 1944–1950, Wrocław, Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego.

Nikitorowicz Jerzy, 1995, Pogranicze. Tożsamość. Edukacja międzykulturowa, Białystok, Trans Humana.

Obrażeni na Euroregion. Gmina zdecydowała się opuścić „Nyse”, 2000, „Słowo Polskie”, 13 września, nr 214.

Opiłowska Elżbieta, 2009, Kontinuitäten und Brüche deutsch-polnischen Erinnerungskulturen Görlitz-Zgorzelec 1945–2006, Dresden, Neisse Verlag.

Orłowski Hubert, Sakson Andrzej (red.), 1996, Utracona ojczyzna. Przymusowe wysiedlenia, deportacje i przesiedlenia jako wspólne doświadczenie, Poznań, Instytut Zachodni.

Osekowski Czesław, 1994, Społeczeństwo Polski zachodniej i północnej w latach 1945–1956, Zielona Góra, Wydawnictwo Wyższej Szkoły Pedagogicznej.

Panorama euroregionów, 1998, Jelenia Góra, Urząd Statystyczny w Jeleniej Górze.

Piesowicz Kazimierz, 1988, Wielkie ruchy migracyjne w latach 1945–1950, „Studia Demograficzne”, nr 4.

Pollack Detlef, Pieckel Sussane, 1999, Erste Ergebnisse aus dem Forschungsprojekt, „Kommunikation polnischen jungen Erwachsenen in Frankfurt (Oder) und Słubice”, raport z badań przeprowadzonych w Europa Universität Viadrina.

Poważny krok w kierunku normalności. Stan stosunków polsko-niemieckich. Wyniki reprezentatywnych badań opinii publicznej w Polsce i w Niemczech, 2011, b.m., Fundacja Współpracy Polsko-Niemieckiej, Instytut Demoskopii w Allensbach.

Ruch graniczny i wydatki cudzoziemców w Polsce oraz Polaków za granicą, 2003, Warszawa, GUS.

Sadowski Andrzej, 1992, Pogranicze. Studia społeczne. Zarys problematyki, „Pogranicze. Studia Społeczne”, t. 1, Białystok, s. 5–7.

Sadowski Jaremi, 1999, Głos w dyskusji: Idea integracji europejskiej w Niemczech po pięćdziesięciu latach, „Polska w Europie”, z. 30.

Sakson Andrzej, Joanna Sterzyńska, 2001, Postawy mieszkańców Ziem Zachodnich i Północnych a pretensje niemieckich środowisk ziomkowskich, „Zeszyty Instytutu Zachodniego”, nr 23.

Schultz Helga (red.), 1998, Bevölkerungstransfer und Systemwandel. Ostmitteleuropäische Grenzen nach dem Zweiten Weltkrieg, Berlin, Berlin Verlag Arno Spitz.

Schultz Helga, 1999, Robotnicy na pograniczu polsko-niemieckim w okresie realnego socjalizmu i transformacji, w: Zbigniew Kurcz (red.), Pogranicze z Niemcami a inne pogranicza Polski, Wrocław, Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego.

Schultz Helga (red.), 2001, Grenzen im Ostblock und ihre Überwindung, Berlin, Berlin Verlag Arno Spitz.

Schultz Helga, Nothnagle Alan (red.), 1996, Grenze der Hoffnung, Potsdam, Verlag für Berlin-Brandenburg.

Staszczak Zofia, 1978, Pogranicze polsko-niemieckie jako pogranicze etnograficzne, Poznań, Wydawnictwo Uniwersytetu Adama Mickiewicza.

Sterbling Anton, Burgheim Joachim, 2005, Sicherheit und Lebensqualität in Görlitz. Ergebnisse empirischer Untersuchungen, Rothenburg/Oberlausitz-Sachsen, Eigenverlag der Fachhochschule für Polizei.

Szlachcicowa Irena, Domecka Markieta, Mrozowicki Adam, 2004, Polnisch-tschechisch-deutsche Grenzregion: Biographische Startegien, w: Christian Banse, Holk Stobbe (red.), Nationale Grenzen in Europa, Frankfurt am Main, Peter Lang.

Vogt Mathias Theodor, „Strasse der Identitäten”, 2011, szkic do projektu badawczego, tekst w zbiorach autora.

Will Bertold, 1975, Die grosse Flucht. Das Kriegsende in Ostdeutschland, Hestia, Bayreuth.

Wrzesiński Wojciech, 1980, Tradycje pogranicza polsko-niemieckiego i ich znaczenie dla kształtowania stosunków polsko-niemieckich, w: Bohdan Jałowiecki, Jan Przewłocki (red.), Stosunki polsko-niemieckie, Katowice, Śląski Instytut Naukowy.

Włodzimierz Pawluczuk Religia a tożsamość etniczna na przykładzie Łemków

Akomodacja, 1985, hasło, w: Encyklopedia katolicka, t. 1, Lublin, Katolicki Uniwersytet Lubelski.

Babiński Grzegorz, 1997, Pogranicze polsko-ukraińskie, Kraków, Nomos.

Babiński Grzegorz, 1999, Religia i tożsamość narodowa – zmieniające się relacje, w: Marian Kępnny, Grażyna Woroniecka (red.), Religia i kultura w globalizującym się świecie, Kraków, Nomos.

Czajkowski Jerzy, 1992, Łemkowie w historii i kulturze Karpat, Rzeszów, Wydawnictwo Spotkania.

Krochmal Anna, 1992, Stosunki między grekokatolikami i prawosławnymi na Łemkowszczyźnie w latach 1926–1939, w: Jerzy Czajkowski (red.), Łemkowie w historii i kulturze Karpat, Rzeszów, Wydawnictwo Spotkania.

Michna Ewa, 1995, Łemkowie. Grupa etniczna czy naród, Kraków, Nomos.

Moklak Jarosław, 1993, Republiki łemkowskie 1918–1919, „Wierchy”, nr 59, s. 63–76.

Nowak Jacek, 2000, Zaginiony świat? Nazywają ich Łemkami, Kraków, Universitas.

Pawluczuk Włodzimierz, 2009, Tradycja religijna a etniczno-cywilizacyjna tożsamość, w: Maria Libiszowska-Żółtkowska (red.), Tożsamości religijne w społeczeństwie polskim, Warszawa, Difin.

Prach Bogusław, Apostolska Administracja Łemkowszczyzny, w: Jerzy Czajkowski, Łemkowie w historii i kulturze Karpat, Rzeszów, Wydawnictwo Spotkania.

Andrzej Sadowski Pogranicze narodowo-etniczne czy pogranicze cywilizacyjne? Na przykładzie pogranicza polsko-białoruskiego

Balibar Etienne, 2007, Trwoga mas, tłum. Andrzej Staroń, Warszawa, Wydawnictwo Akademickie Dialog.

Barth Fredrik, 1969, Intro duc tion, w: tegoż (red.), Ethnic Groups and Boundaries. The Social Organization of Culture Difference, Oslo, Universitetsforlaget.

Eisenstadt Samuel N., 2009, Utopia i nowoczesność. Porównawcza analiza cywilizacji, tłum. Adam Ostolski, Warszawa, Oficyna Naukowa.

Golka Marian, 1999, Pogranicza – transgraniczność – transkulturowość, w: Leszek Gołdyka (red.), Transgraniczność w perspektywie socjologicznej – kon tynuacja, Zielona Góra, Instytut Socjologii Wyższej Szkoły Pedagogicznej.

Hannā Miłād, 2004, O dialogu cywilizacji, czyli o potrzebie akceptowania innych, wyb. i tłum. Jerzy Zdanowski, Warszawa, Askon.

Huntington Samuel P., 1997, Zderzenie cywilizcji, tłum. Hanna Jankowska, Warszawa, Muza.

Judt Tony, 1998, Wielkie złudzenie? Esej o Europie, tłum. Renata Włodek, Warszawa–Kraków, Wydawnictwo Naukowe PWN.

Kempny Marian, Nowicka Ewa, 2004, Badanie kultury. Elementy teorii antropologicznej. Kontynuacje, Warszawa, Wydawnictwo Naukowe PWN.

Koneczny Feliks, 1962, On the Plurality of Civilisation (1935), Londyn, Polonica Publications.

Paleczny Tadeusz, Banaś Monika, 2012, Dialog na pograniczach kultur i cywilizacji, Kraków, Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego.

Pawluczuk Włodzimierz, 2008, Wprowadzenie do teorii cywilizacji, Białystok, Wydawnictwo Wyższej Szkoły Ekonomicznej.

Pomian Krzysztof, 2008, Europa i jej obszary, „Przegląd Polityczny”, nr 90, s. 18–34.

Sadowski Andrzej, 2008, Pogranicze – pograniczność – tożsamość pograniczna, w: Hanna Bojar, Dariusz Wojakowski, Andrzej Sadowski (red.), Pogranicze. Studia społeczne, Białystok, Wydawnictwo Uniwersytetu w Białymstoku.

Sadowski Andrzej, 2009, The borderland of civilizations as research category in the sociology of borderland, „Limes. Cultural Regionalistic”, t. 2, nr 1, s. 82–92. <https://doi.org/10.3846/2029-0187.2009.1.82-92>

Wallerstein Immanuel, 2004, Koniec świata, jaki znamy, tłum. Michał Bilewicz, Adam W. Jelonek, Krzysztof Tyszka, Warszawa, Scholar.

Wojciechowski Marcin, 2010, Czas odczarować mit Kresów, „Gazeta Wyborcza”, 10–11 kwietnia.

Znanięcki Florian, 1990, Współczesne narody, tłum. Zygmunt Dulczewski, Warszawa, Państwowe Wydawnictwo Naukowe.

Robert Wyszynski Tożsamość jednostki poza kulturą grupy własnej, czyli o nieadekwatności wskaźników kulturowych w określaniu identyfikacji narodowej przy próbach powrotu jednostek do grupy własnej po upadku ZSRR

Babiński Grzegorz, 1997, Pogranicze polsko-ukraińskie. Etniczność, zróżnicowanie religijne, tożsamość, Kraków, Nomos.

Bocheńska Danuta, 1994, Wzajemne spostrzeganie się grup narodowych jako przesłanka ich komunikacji, w: Stanisław Gajda, Jolanta Nocoń (red.), Kształcenie porozumiewania się, Opole, Uniwersytet Opolski.

Chałasiński Józef, 1935, Antagonizm polsko-niemiecki w osadzie fabrycznej «Kopalnia» na Górnym Śląsku, „Przegląd Socjologiczny”, t. 3, z. 1–2.

Czykwin Elżbieta, 2007, Stygmat społeczny, Warszawa, Wydawnictwo Naukowe PWN.

Dietz Barbara, 2000, German and Jewish migration from the former Soviet Union to Germany: background, trends and implications, „Journal of Ethnic and Migration Studies”, t. 26, nr 4, s. 635–652. <https://doi.org/10.1080/713680499>

Dzięgiel Ewa, 2003, Polszczyzna na Ukrainie. Sytuacja językowa w wybranych wsiach chłopskich i szlacheckich, Warszawa, Semper.

Erlick Jennifer, Frelak Justyna, Hut Paweł, 2006, Polska i Niemcy wobec rodaków na Wschodzie. Polen und Deutschland gegenüber ihrer Diaspora im Osten, tłum. Dorota Fałkowska, Emilia Jaroszevska, Warszawa, Instytut Spraw Publicznych.

Fiederalnyj zakon ot 24 maja 1999 g. N 99-FZ O gosudarstwiennoj politikie Rossijskoj Fiedieracyi w otnoszenii sootieczestwiennikow za rubieżom (s izmienenijami ot 31 maja 2002 g., 22 awgusta, 29 diekabria 2004 g., 31 diekabria 2005 g., 18 ijula 2006 g., 23 ijula 2008 g., 25 ijula 2009 g., 23 ijula 2010 g.).

Jarymowicz Maria, 1992, Tożsamość jako efekt rozpoznawania siebie wśród swoich i obcych. Eksperymentalne badania nad procesami różnicowania Ja–My–Inni, w: Paweł Boski, Maria Jarymowicz,

Hanna Malewska-Peyre (red.), Tożsamość a odmienność kulturowa, Warszawa, Instytut Psychologii PAN.

Karta Polaka, <http://kartapolaka.ru/archives/35> STAN NA 12 (12.11.2012).

Karta Polaka – zestaw pytań, <http://www.rosjapl.info/forum/viewtopic.php?t=5313> (12.11.2012).

Kłoskowska Antonina, 1983, Kultura masowa, Warszawa, Państwowe Wydawnictwo Naukowe.

Kłoskowska Antonina, 1996, Kultury narodowe u korzeni, Warszawa, Wydawnictwo Naukowe PWN.

Kwiatkowska Anna, 1999, Tożsamość a społeczne kategoryzacje, Warszawa, Instytut Psychologii PAN.

Lachowicz-Tabaczek Kinga, 2000, Wpływ tożsamości narodowej na ocenę reprezentantów obcych narodowości: o dwóch konsekwencjach narodowej identyfikacji, „Przegląd Psychologiczny”, t. 42, nr 4.

Melchior Małgorzata, 1990, Społeczna tożsamość jednostki, Warszawa, Uniwersytet Warszawski. Nasz wybór, <http://www.naszwybir.pl/> (12.11.2012).

Nowicka Ewa, 1991, Świat człowieka – świat kultury, Warszawa, Państwowe Wydawnictwo Naukowe.

Ossowski Stanisław, 1967, Zagadnienia więzi regionalnej i więzi narodowej na Śląsku Opolskim, w: tegoż, Dzieła, t. 3: Z zagadnień psychologii społecznej, Warszawa, Państwowe Wydawnictwo Naukowe.

Pietron N.W., Roginskij A.B., 1997, Polska opieracyja NKWD 1937–1938 gg., w: A.Ju. Danieli i in. (red.), Riepriessii protiv polakow i polskich grażdan, Moskwa, Zwienia.

Poufny test MSZ na «prawdziwego Polaka», 2008, „Dziennik.pl”, 29 marca, <http://wiadomosci.dziennik.pl/wydarzenia/artykuly/73367,poufny-test-msz-na-prawdziwego-polaka.html>; <http://orka2.sejm.gov.pl/Debata5.nsf/main/77675111> (12.11.2012).

Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 23 grudnia 1997 r. w sprawie szczegółowych zasad, trybu postępowania oraz wzorów dokumentów w sprawach cudzoziemców, 1998, (Dz.U. nr 1, poz. 1; oraz nowsza wersja z dnia 15 marca 2001 (Dz.U. nr 26, poz. 294).

Rudnicki Sergiusz, 2000, Gwara polska wsi Korczunek koło Żytomierza: fonetyka, fleksja, Warszawa, Sławistyczny Ośrodek Wydawniczy.

Sałacińska-Rewiak Julia, 2012, „Deportowani i repatrianci. Trzy pokolenia kazachstańskich Polaków wobec problemu tożsamości”, praca doktorska obroniona w Instytucie Socjologii UW promotor Elżbieta Hałas, maszynopis.

Smolicz Jerzy, 1987, Wartości rdzenne a tożsamość kulturowa, „Kultura i Społeczeństwo”, nr 1. Smolicz Jerzy, Secombe J. Margaret, 1990, Zostać Australijczykiem?, tłum. Mirosław Boruta, Warszawa, Polonia.

Smyrski Łukasz, Zowczak Magdalena (red.), 2003, Podole i Wołyń. Szkice etnograficzne, Warszawa, DiG.

„Sprawozdanie Komisji Łączności z Polakami za Granicą o rządowym projekcie ustawy Karta Polaka (druki nr 1957 i 2097)”, <http://orka2.sejm.gov.pl/Debata5.nsf/main/77675111> (12.11.2012).

Wierzbicki Andrzej, 2011, Polityka Rosji wobec «świata rosyjskiego» w Azji Centralnej, w: Tomasz Kapuśniak (red.), Federacja Rosyjska – Wspólnota Niepodległych Państw, Lublin–Warszawa, Instytut Europy Środkowo-Wschodniej Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego.

Żygulski Kazimierz, 1962, Repatrianci na Ziemiach Zachodnich. Studium socjologiczne, Poznań, Instytut Zachodni.

Żygulski Kazimierz, 1994, Jestem z lwowskiego etapu, Warszawa, Pax.

Elżbieta Hałas **Pamięć podzielana i pamięć podzielona: symbolizacja i neutralizacja traumy**

Alexander Jeffrey C., 2004, Toward the theory of cultural trauma, w: Jeffrey C. Alexander i in. (red.), Cultural Trauma and Collective Identity, Berkeley, University of California Press.

<https://doi.org/10.1525/california/9780520235946.001.0001>

Alexander Jeffrey C., 2010, Znaczenia społeczne. Studia z socjologii kulturowej, tłum. Stanisław Burdziej, Jacek Gądecki, Kraków, Nomos.

Alexander Jeffrey C. i in. (red.), 2004, Cultural Trauma and Collective Identity, Berkeley, University of California Press. <https://doi.org/10.1525/california/9780520235946.001.0001>

Besançon Alain, 2000, Przekleństwo wieku. O komunizmie, narodowym socjalizmie i jedności Zagłady, tłum. Joanna Guze, Warszawa, Czytelnik.

Christie Nils, 2003, Answers to Atrocities, w: Grażyna Skąpska, Annamaria Orla-Bukowska, Krzysztof Kowalski (red.), The Moral Fabric in Contemporary Societies, Leiden, Brill.

Cohen Stanley, 2001, States of Denial. Knowing about Atrocities and Suffering, Cambridge, Polity Press.

Dunant Henry, 1983, Wspomnienie Solferino, tłum. Robert Bielecki, Warszawa, Międzynarodowe Centrum Czerwonego Krzyża.

Erikson Kai, 1994, A New Species of Trouble: Explorations in Disaster, Trauma, and Community, New York, W.W. Norton and Co.

Goodman Tanya, 2006, Performing a new nation: the role of the TRC in South Africa, w: Jeffrey C. Alexander, Bernhard Giesen, Jason L. Mast (red.), Social Performance. Symbolic Action, Cultural Pragmatics, and Ritual, Cambridge, Cambridge University Press.

Hałas Elżbieta, 2003, Etyczne dylematy Verstehen w socjologii. Teodora Abła spotkanie z nazizmem, "Zagadnienia Naukoznawstwa", nr 1-2, s. 77-93.

Hałas Elżbieta, 2008, Issues of social memory and their challenges in the global age, "Time & Society", nr 1, s. 103-118. <https://doi.org/10.1177/0961463X07086305>

Hałas Elżbieta, 2010, Time and memory: a cultural perspective, "Trames. Journal of the Humanities and Social Sciences", t. 14, nr 4, s. 307-22. <https://doi.org/10.3176/tr.2010.4.02>

Hałas Elżbieta, 2012, Przeszłość i przyszła terażniejszość: refleksyjna pamięć kulturowa, w: tejsze (red.), Kultura jako pamięć. Posttradycjonalne znaczenie przeszłości, Kraków, Nomos, s. 153-173.

Joas Hans, 2005, Cultural trauma? On the most recent turn in Jeffrey Alexander's cultural sociology, "European Journal of Social Theory", t. 8, nr 3, s. 365-374.

<https://doi.org/10.1177/1368431005054799>

Moses A. Dirk, 2008, Empire, colony, genocide: keywords and the philosophy of history, w: tegoż (red.), Empire, Colony, Genocide. Conquest, Occupation, and Subaltern Resistance in World History, Oxford, Berghahn Books, s. 3-54.

Ricoeur Paul, 2007, Pamięć, historia, zapomnienie, tłum. Janusz Margański, Kraków, Universitas.

Smelser Neil J., 2004, Psychological trauma and cultural trauma, w: Alexander, Jeffrey C. i in. (red.), Cultural Trauma and Collective Identity, Berkeley, University of California Press, s. 31-59.

<https://doi.org/10.1525/california/9780520235946.003.0002>

Sykes Gresham M., Matza David M., 1979, Techniques of neutralization: a theory of delinquency, w: Howard Robboy, Sidney L. Greenblatt, Candace Dark (red.), Social Interaction. Introductory Readings in Sociology, New York, St. Martin's Press, s. 497-504.

Marcin Kula Prace różnych narodów

Clark Ronald James, 1968, Land reform and peasant market participation on the North Highlands of Bolivia, „Land Economics”, nr 2. <https://doi.org/10.2307/3159311>

Gutowski Marcin, 2010/11, „Mongolia wobec własnej historii. 1911–2011”, praca magisterska napisana pod kierunkiem kier. Marcina Kuli w Instytucie Historycznym Uniwersytetu Warszawskiego; w skrócie opublikowana w: Marcin Gutowski i in., Było, nie minęło. Studia o działaniu z historia w tle, Marcin Kula (red. i wstęp), Warszawa, Sedno. Wydawnictwo Akademickie, 2012, s. 143–254.

Heath Dwight B., Erasmus Charles J., Buechler Hans C., 1969, Land Reform and Social Revolution in Bolivia, New York, F.A. Praeger.

Judt Tony, 2011, Zapomniany wiek dwudziesty. Retrospekcje, tłum. i wstęp Paweł Marczewski, Warszawa, Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego.

Kołodko Grzegorz W., 2008, Wędrujący świat, Warszawa, Prószyński i S-ka.

Paczkowski Andrzej, 1995, Pół wieku dziejów Polski. 1939–1989, Warszawa, Wydawnictwo Naukowe PWN.

Pieńkowski Maurycy Piotr, 2011/12, „Polonia australijska. 1947–1980”, praca licencjacka napisana pod kier. Marcina Kuli w Instytucie Historycznym Uniwersytetu Warszawskiego.

Popławski Błażej, 2012, „Wybrzeże Kości Słoniowej – od cudu gospodarczego do wojny domowej”, referat w seminarium doktorskim Włodzimierza Borodzieja, Jerzego Kochanowskiego i Marcina Kuli w Instytucie Historycznym Uniwersytetu Warszawskiego, 17 maja.

Tokarska-Bakir Joanna, 2012, Żyd z pieniążkiem podbija Polskę, „Gazeta Wyborcza”, 18–19 lutego.

Tonelli Nicélio César, 1995, „Os Imigrantes do Leste Europeu no Brasil (1884–1945) – algumas reflexoes”, referat na sympozjum „Relações entre Europa Centro-Leste e América Latina. Cultura, Economia, Política: Experiências e Potencialidades”, Universidade do Estado do Rio de Janeiro, Programa de Estudos de América Latina e Caribe oraz Centro de Estudios Latinoamericanos UW, Rio de Janeiro, 25–29 września.

Warren Dean, 1996, *A Ferro e Fogo. A história e a devastação da Mata Atlântica brasileira*, São Paulo, Companhia das Letras.

Zaremba Marcin, 2012, *Wielka trwoga. Polska 1944–1947. Ludowa reakcja na kryzys*, Kraków, Znak, Instytut Studiów Politycznych PAN.

Izabella Rusinowa **Wojna wietnamska i Martin Luther King, Jr**

Bruns Roger, 2006, *Martin Luther King, Jr. A Biography*, Westport, Greenwood Press.

Clayborne Carson (red.), 2008, *The Autobiography of Martin Luther King, Jr.*, New York, Grand Central Publishing.

Clinton Bill, 2004, *Moje życie*, tłum. Piotr Amsterdamski, Paulina Braiter, Barbara Gadomska, Warszawa, Świat Książki.

Ling Peter J., 2002, *Martin Luther King*, London–New York, Routledge.

Ostaszewski Piotr, 2000, *Wietnam. Najdłuższy konflikt powojennego świata 1945–1975*, Warszawa, DiG.

Pismo Święte Starego i Nowego Testamentu. W przekładzie z języków oryginalnych, 2010, tłum. Ksiąg Władysław Borowski i in., Poznań–Katowice, Wydawnictwo Pallottinum, Księgarnia św. Jacka.

Rusinowa Izabella, 2013, *Kotwice pewności. Wojny kulturowe z popnacjonalizmem w tle*, Warszawa, Iskry.

Spock Benjamin, 1946, *Dr. Spock's Baby and Child Care*, New York, Duell, Sloan and Pearce.

Wojciech Józef Burszta **Zawsze my, zawsze oni**

Appadurai Arjun, 2009, *Strach przed mniejszościami. Esej o geografii gniewu*, tłum. Marta Bucholc, Warszawa, Wydawnictwo Naukowe PWN.

Appiah Kwame Anthony, 2008, *Kosmopolityzm. Etyka w świecie obcych*, tłum. Joanna Klimczyk, Warszawa, Prószyński i S-ka.

Arnoldi Jakob, 2009, *Risk*, Cambridge, Polity Press.

Bystroń Jan Stanisław, 1980, *Megalomania narodowa*, w: tegoż, *Tematy, które mi odradzano*, wyb. i oprac. Ludwik Stomma, Warszawa, Państwowy Instytut Wydawniczy.

Cohen Stanley, 2011, *Folk Devils and Moral Panics*, London, Routledge (pierwsze wydanie 1973).
<https://doi.org/10.4324/9780203828250>

Crick Malcolm, 1991, *Tourists, locals and anthropologists: quizzical reflections on „Otherness” in tourist encounters and in tourism research*, „Australian Cultural History”, nr 10.

Eco Umberto, 2001, *Święte wojny, pasja i rozum*, tłum. Jarosław Mikołajewski, „Gazeta Wyborcza” 13–14 listopada.

Eco Umberto, 2011, *Wymyślanie wrogów i inne teksty okolicznościowe*, tłum. Agnieszka Gołębiowska, Tomasz Kwiecień, Poznań, Rebis.

- Gardner Dan, 2009, Risk. The Science and Politics of Fear, London, Virgin Books.
- Giddens Anthony, 1999, The Runaway World. How Globalization is Reshaping our Lives, London, Profile Books.
- Hardt Michael, Negri Antonio, 2005, Imperium, tłum. Sergiusz Ślusarski, Adam Kołbaniuk, Warszawa, W.A.B.
- Harrison Lawrence E., Huntington Samuel P. (red.), 2003, Kultura ma znaczenie. Jak wartości wpływają na rozwój społeczeństw, tłum. Sławomir Dymczyk, Poznań, Zys i S-ka.
- Huggan Graham, 2001, The Postcolonial Exotic. Marketing the Margins, London–New York, Routledge. <https://doi.org/10.4324/9780203420102>
- Lakoff George, 2011, Kobiety, ogień i rzeczy niebezpieczne. Co kategorie mówią nam o umyśle, tłum. Magdalena Buchta, Agnieszka Kotarba, Anna Skucińska, Kraków, Universitas.
- Lem Stanisław, 1968, Filozofia przypadku, Kraków, Wydawnictwo Literackie.
- Magris Claudio, 2001, Targowisko tolerancji, „Gazeta Wyborcza”, 10–11 listopada.
- Robbins Richard H., 2006, Globalne problemy a kultura kapitalizmu, tłum. Sławomir Dymczyk, Poznań, Pro Publico.
- Vigarello Georges, 1997, Historia zdrowia i choroby. Od średniowiecza do współczesności, tłum. Małgorzata Szymańska, Warszawa, Volumen.
- Vonnegut Kurt, 2005, Niech pana Bóg błogosławi, doktorze Kevorkian, tłum. Aleksandra Joanna Dambek, Gdańsk, Salinas.
- Walzer Michael, 1999, O tolerancji, tłum. Tadeusz Baszniak, Państwowy Instytut Wydawniczy, Warszawa.
- Wolter, 1784, Oeuvres complètes de Voltaire, Paris.
- Wolter, 1988, Traktat o tolerancji napisany z powodu śmierci Jana Calasa, tłum. Zdzisław Ryłko, Adam Sowiński, Państwowy Instytut Wydawniczy, Warszawa.

Bożena Domagała Wielokulturowość w Polsce i doświadczenia prowincji (na przykładzie Olsztyna)

Abucewicz Monika, 2012, Polityczna fatamorgana wielokulturowości – idee a realia, w: Jadwiga Królikowska (red.), (Złudne) obietnice wielokulturowości, Warszawa, Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego.

Ambasador w obronie studentów,

http://olsztyn.gazeta.pl/olsztyn/1,48726,11374831,Ambasador_w_obronie_studentow_z_Arabii_Saudyjskiej.html (18.08. 2012).

Boski Paweł, 2004, Czy wydarzenia w świecie mogą zatrzęść murami miasta? Wpływ 11 września 2001 r. na orientację wielokulturową warszawiaków, w: Agnieszka Borowiak, Piotr

Szarota (red.), 2004, Tolerancja i wielokulturowość. Wyzwania XXI wieku, Warszawa, Academica.

Grzymała-Kazłowska Aleksandra, Okólski Marek, 2003, *Influx and Integration of Migrants in Poland in Early XXI Century*, Warszawa, Instytut Studiów Społecznych Uniwersytetu Warszawskiego.

Kurczewska Joanna, 1997, *Odkrywanie wielokulturowości i współczesne ideologie. Rozważania wstępne*, w: Alina Kapciak, Marian Kempny (red.), *U progu wielokulturowości: nowe oblicze społeczeństwa polskiego*, Warszawa, Oficyna Naukowa.

Łodziński Sławomir, 2005, *Równość i różnica. Mniejszości narodowe w porządku demokratycznym w Polsce po 1989 roku*, Warszawa, Scholar.

Łotocki Łukasz, 2009, *Obcość etniczna w perspektywie socjologiczno-politologicznej*, Warszawa, Instytut Polityki Społecznej Uniwersytetu Warszawskiego.

Mrozowski Maciej, 2003, *Obrazy cudzoziemców i imigrantów w Polsce w prasie polskiej*, w: Krystyna Iglicka (red.), 2003, *Integracja czy dyskryminacja? Polskie wyzwania i dylematy u progu wielokulturowości*, Warszawa, Instytut Spraw Publicznych.

Nowicka Ewa, Łodziński Sławomir, 2006, *Kulturowe wymiary imigracji do Polski*, Warszawa, Wydawnictwo ProLog.olsztyn.wm.pl (18.08.2012).

Opinie ludności z krajów Europy Środkowej o migrantach i uchodźcach, 2005, Warszawa, Komunikat z Badań CBOS.

Ostrowski Łukasz, 2012, *Ład wielokulturowy: idea wobec problemów praktycznych*, w: Jadwiga Królikowska (red.), *(Złudne) obietnice wielokulturowości*, Warszawa, Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego.

Przepraszamy za idiotów, czujcie się u nas dobrze, 2012, „Gazeta Olsztyńska” 29 marca, s. 3.

Student dostarczał pizzę. Arabom zostawiał „niespodziankę”, <http://olsztyn.wm.pl/94213,Studentdostarczal-pizze-Arabom-zostawial-niespodzianke.html#axzz2IAWZSrQX> (18.08.2012).

Świda-Ziemba Hanna, 2002, *Tolerancja fasadowa – postawy Polaków wobec nietolerancyjnych schematów myślowych*, w: Iwona Jakubowska-Branicka (red.), *Prawa człowieka. Tolerancja i jej granice*, Warszawa, Literackie Towarzystwo Wydawnicze.

Toruńczyk-Ruiz Sabina, 2010, *Na obczyźnie Polak Polakowi wilkiem: zanik poczucia wspólnoty i patriotyzmu? Współcześni polscy migranci w Holandii*, w: Halina Grzymała-Moszczyńska, Anna Kwiatkowska, Joanna Roszak (red.), *Drogi i rozdroża. Migracje Polaków w Unii Europejskiej po 1 maja 2004 roku*, Kraków, Nomos.

Małgorzata Głowacka-Grajper *Wielokulturowość czy wielogrupowość? Idea „zachowania kultury” we współczesnym świecie oczami antropologa*

Appiach Kwame Anthony, 2005, *The Ethics of Identity*, Princeton, Princeton University Press.

Barth Fredrik, 2004, *Grupy i granice etniczne: społeczna organizacja różnic kulturowych*, w: Marian Kempny, Ewa Nowicka (red.), *Badanie kultury. Elementy teorii antropologicznej. Kontynuacje*, Warszawa, Wydawnictwo Naukowe PWN.

- Bartoszek Adam, 1997, Refleksje nad założeniami i metodami badań problemów etnicznych, w: Marek Dziewierski, Tomasz Nawrocki (red.), Grupa etniczna, region, tożsamość kulturowa, Katowice, Instytut Socjologii Uniwersytetu Śląskiego.
- Benedict Ruth, 1999, Wzory kultury, tłum. Jerzy Prokopiuk, Warszawa, Muza.
- Berdychowska Bogumiła (red.), 1998, Mniejszości narodowe w Polsce. Praktyka po 1989 r., Warszawa, Wydawnictwa Sejmowe.
- Carrithers Michael, 1994, Dlaczego ludzie mają kultury. Uzasadnienie antropologii różnorodności społecznej, tłum. Anna Tanalska-Dulęba, Warszawa, Państwowy Instytut Wydawniczy.
- Comaroff John L., Comaroff Jean, 2011, Etniczność sp. z o.o., tłum. Wojciech Usakiewicz, Kraków, Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego.
- Czarnowski Stefan, 2005, Kultura, Warszawa, Żak.
- Gans Herbert J., 1977, Etniczność, akulturacja i asymilacja, "Przegląd Polonijny", nr 2.
- Glazer Nathan, Moynihan Daniel Patrick, 1975, Introduction, w: tychże (red.), Ethnicity Theory and Experience, Cambridge, Harvard University Press.
- Głowacka-Grajper Małgorzata, 2009, Mniejszościowe grupy etniczne w systemie szkolnictwa w Polsce. Przekaz kulturowy a więź etniczna, Warszawa, IS UW, Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego.
- Głowacka-Grajper Małgorzata, 2013, Kondycja narodu. Spojrzenie Buriatów zachodnich na własną sytuację społeczno-kulturową, w: Małgorzata Głowacka-Grajper, Ewa Nowicka, Wojciech Małgorzata Głowacka-Grajper Połec, Buriaci Zachodni. Odradzanie kultury w syberyjskiej Rosji, Warszawa, Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego.
- Golka Marian, 2001, Problemy i dylematy edukacji dla wielokulturowości, w: Jerzy Nikitorowicz, Mirosław Sobiecki, Dorota Misiejuk (red.), Kultury tradycyjne a kultura globalna. Konteksty edukacji międzykulturowej, Białystok, Trans Humana.
- Golka Marian, 2010, Imiona wielokulturowości, Warszawa, Muza.
- Grillo Ralph D., 1998, Pluralism and the Politics of Difference: State, Culture, and Ethnicity in Comparative Perspective, Oxford, Clarendon Press.
- Gupta Akhil, Ferguson James, 2004, Poza "kulturę": przestrzeń, tożsamość i polityka różnicy, w: Marian Kempny, Ewa Nowicka (red.), Badanie kultury. Elementy teorii antropologicznej. Kontynuacje, Warszawa, Wydawnictwo Naukowe PWN.
- Halik Teresa, Nowicka Ewa, 2002, Wietnamczycy w Polsce: integracja czy izolacja?, Warszawa, Uniwersytet Warszawski.
- Hannerz Ulf, 2004, Skreolizowany świat, tłum. Jerzy Giebułtowski, w: Marian Kempny, Ewa Nowicka (red.), Badanie kultury. Elementy teorii antropologicznej. Kontynuacje, Warszawa, Wydawnictwo Naukowe PWN.
- Kossak-Głowczewski Kazimierz, 1995, Sytuacja edukacyjna w subgrupach narodu na przykładzie Kaszubów: region, akulturacja, tożsamość, w: Maria Marta Urlińska (red.), Edukacja a tożsamość etniczna, Toruń, Uniwersytet Mikołaja Kopernika.

Kossak-Główczewski Kazimierz, 1999, Edukacja mniejszości kulturowych Europy w czasie zmiany społecznej - konceptualizacja problemu, w: tegoż (red.), Edukacja regionalna mniejszości narodowych i etnicznych. Z wybranych rozwiązań edukacyjnych Białorusinów, Fryzów, Niemców, Sami i Kaszubów, Gdańsk, Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego.

Kuper Adam, 2005, Kultura. Model antropologiczny, tłum. Izabela Kołbon, Kraków, Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego.

Kymlicka Will, 2007, Multicultural Odysseys, Oxford, Oxford University Press.

<https://doi.org/10.1080/17449050701659789>

Lévi-Strauss Claude, 1961, Rasa i historia, tłum. Janina Dembska, w: Leslie C. Dunn, Otto Klinberg, Claude Lévi-Strauss, Rasa a nauka. Trzy studia, Warszawa, Państwowe Wydawnictwo Naukowe.

Lévi-Strauss Claude, 2008, Smutek tropików, tłum. Aniela Steinsberg, Warszawa, Aletheia.

Łodziński Sławomir, 1992, Struktura narodowościowa Polski i polityka państwa wobec mniejszości w latach 1989-1992, "Kultura i Społeczeństwo", nr 3.

Łodziński Sławomir, 2005, Równość i różnica: mniejszości narodowe w porządku demokratycznym w Polsce po 1989 roku, Warszawa, Scholar.

Mamzer Hanna (red.), 2008, Czy klęska wielokulturowości?, Poznań, Wydawnictwo Fundacji Humaniora.

Moller Okin Susan, 1999, Is multiculturalism bad for women?, w: Joshua Cohen, Matthew Howard, Martha C. Nussbaum (red.), Is multiculturalism bad for women?, Princeton, Princeton University Press. <https://doi.org/10.1515/9781400840991-002>

Nikitorowicz Jerzy, 1995, Pogranicze, tożsamość, edukacja międzykulturowa, Białystok, Trans Humana.

Nowicka Ewa, 1999, Pluralizm czy izolacja. Polityka oświatowa wobec osiadłych Romów w Polsce, w: tejże (red.), U nas dole i niedole. Sytuacja Romów w Polsce, Kraków, Nomos.

Nowicka Ewa, 2003, Romowie w Polsce. Tradycja i nowoczesność w oczach liderów, w: tejże (red.), Romowie o sobie i dla siebie. Nowe problemy i nowe działania w pięciu krajach Europy Środkowo-Wschodniej, Warszawa, Instytut Socjologii Uniwersytetu Warszawskiego.

Nowicka Ewa, Wyszynski Robert, 1996, Lamowie i sekretarze. Poziomy więzi społecznej we współczesnej Buriacji, Warszawa, Wydział Filozofii i Socjologii Uniwersytetu Warszawskiego.

Obracht-Prondzyński Cezary, 2002, Kaszubi. Między dyskryminacją a regionalną podmiotowością, Gdańsk, Instytut Kaszubski w Gdańsku, Uniwersytet Gdański.

Obrębski Jerzy, 1936, Problem etniczny Polesia, "Sprawy Narodowościowe", nr 1, 2.

Ossowski Stanisław, 1967, Przemiany wzorów we współczesnej ideologii narodowej, w: tegoż, Dzieła, t. 3, Warszawa, Państwowe Wydawnictwo Naukowe.

Sahlins M., 1993, Goodbay to tristes tropes: ethnography in the context of modern world history, "Journal of Modern History", nr 65. <https://doi.org/10.1086/244606>

Savidan Patrick, 2012, Wielokulturowość, tłum. Ewa Kozłowska, Warszawa, Oficyna Naukowa.

Smolicz Jerzy Jarosław, 1990, Kultura i nauczanie w społeczeństwie wieloetnicznym, tłum. Elżbieta Grabczak-Ryszka, Warszawa, Państwowe Wydawnictwo Naukowe.

Smolicz Jerzy Jarosław, 1999, Współkultury Australii, Warszawa, Oficyna Naukowa.

Synak Brunon, 1998, The Kashubes in Poland: ethnicity in transition, w: Bálint Balla, Anton Sterbling (red.), Ethnicity, Nation, Culture. Central and East European Perspectives, Hamburg, Krämer.

Szahaj Andrzej, 2004, E pluribus unum? Dylematy wielokulturowości i politycznej poprawności, Kraków, Universitas.

Taylor Charles, 1992, Multiculturalism and "The Politics of Recognition", Princeton, Princeton University Press.

Taylor Charles, 2002, Etyka autentyczności, tłum. Andrzej Pawelec, Kraków, Znak.

Trevor-Roper Hugh, 2008, Góralska tradycja Szkocji, w: Eric Hobsbawm, Terence Ranger (red.), Tradycja wynaleziona, tłum. Mieczysław Godyń, Filip Godyń, Kraków, Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego.

Vance Carole S., 2007, Konstruktywizm społeczny. Kłopoty z historią seksualności, w: Renata E. Hryciuk, Agnieszka Kościańska (red.), Gender. Perspektywa antropologiczna, t. 2., Warszawa, Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego.

Wieczorkiewicz Anna, 2008, Apetyt turysty. O doświadczaniu świata w podróży, Kraków, Universitas.

Wyszyński Robert, 2012, Nigdy u siebie. Problemy teoretyczne "socjologii powrotu" na przykładzie polskich "(re)emigrantów" z Kazachstanu w Rosji, Niemczech i w Polsce, w: Małgorzata Głowacka-Grajper, Robert Wyszyński (red.), 20 lat rzeczywistości poradzieckiej. Spojrzenie socjologiczne, Warszawa, Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego.

<https://doi.org/10.31338/uw.9788323519911.pp.403-421>

Andrzej Waśkiewicz Reprezentacja grupowa i funkcje instytucji przedstawicielskich

Celis Karen i in., 2008, Rethinking women's substantive representation, "Representation", nr 2, s. 99-110. <https://doi.org/10.1080/00344890802079573>

Conovan Margaret, 2008, Lud, tłum. Sebastian Szymański, Warszawa, Wydawnictwo Sic!. Guinier Lani, 1994, The Tyranny of the Majority, New York, The Free Press.

Gutman Amy, 2003, Identity in Democracy, Princeton-Oxford, Princeton University Press.

Kymlicka Will, 1995, Multicultural Citizenship, Oxford, Clarendon Press.

<https://doi.org/10.1093/0198290918.001.0001>

Kymlicka Will, 2009, Współczesna filozofia polityczna, tłum. Andrzej Pawelec, Warszawa, Aletheia.

Mansbridge Jane, 1999, Should Blacks represent Blacks and women represent women? A contingent "yes", "The Journal of Politics", t. 61, nr 3 (sierpień), s. 628-657. <https://doi.org/10.2307/2647821>

Phillips Anne, 2005, Czy feministki muszą zrezygnować z liberalnej demokracji?, w: Paweł Śpiewak (red.), Przyszłość demokracji, tłum. Piotr Rymarczyk, Warszawa, Aletheia.

Phillips Anne, 1993, *Democracy and Difference*, Cambridge, Polity Press.

Phillips Anne, 1995, *The Politics of Presence*, Oxford, Clarendon Press.

Rosanvallon Pierre, 2011, *Kontrdemokracja. Polityka w dobie nieufności*, tłum. Agata Czarnacka, Wrocław, Wydawnictwo Naukowe Dolnośląskiej Szkoły Wyższej.

Rousseau Jean-Jacques, 1956, *Ekonomia polityczna*, w: tegoż, *Trzy rozprawy z filozofii społecznej*, tłum. Henryk Elzenberg, Warszawa, Państwowe Wydawnictwo Naukowe.

Rousseau Jean-Jacques, 2010, *Umowa społeczna*, przeł. Antoni Peretiatkowicz, Warszawa, Wydawnictwo Naukowe PWN.

Runciman David, Brito Vieira Mónica, 2011, *Reprezentacja*, tłum. Katarzyna Sosnowska, Warszawa, Wydawnictwo Sic!.

Young Iris Marion, 1989, *Polity and group difference. A critique of the ideal of universal citizenship*, "Ethics", t. 99, nr 2 (styczeń). <https://doi.org/10.1086/293065>

Young Iris Marion, 1990, *Justice and the Politics of Difference*, Princeton-New Jersey, Princeton University Press.

Young Iris Marion, 2000, *Inclusion and Democracy*, Oxford, Oxford University Press.

<http://www.happyplanetindex.org/public-data/files/happy-planet-index-2-0.pdf> (30.05.2012).

Marcin Lubaś Dalej niż konstruktywizm. Nieco inaczej o społecznym tworzeniu rzeczywistości

Berger Peter, Luckmann Thomas, 1983, *Społeczne tworzenie rzeczywistości*, Warszawa, Państwowy Instytut Wydawniczy.

Brubaker Roger, 2004, *Ethnicity without Groups*, Cambridge MA-London, England, Harvard University Press. <https://doi.org/10.1017/CBO9780511489235.004>

Carsten Janet, 2000, *Introduction: cultures of relatedness*, w: tejże (red.), *Cultures of Relatedness. New Approaches to the Study of Kinship*, Cambridge, Cambridge University Press.

Carsen Janet, 2004, *After Kinship*, Cambridge, Cambridge University Press.

Dolgin Janet, 1995, *Family law and the facts of family*, w: Sylvia Yanagisako, Carol Delaney (red.), *Naturalizing Power. Essays in Feminist Cultural Analysis*, New York and London, Routledge.

Franklin Sarah, 2001, *Biologization revisited. Kinship theory in the context of the new biologies*, w: tejże, Susan McKinnon (red.), *Relative Values. Reconfiguring Kinship Studies*, Durham and London, Duke University Press, s. 302-325. <https://doi.org/10.1215/9780822383222-012>

Foucault Michel, 1980, *Power/Knowledge. Selected Interviews and Other Writings 1972-1977*, Brighton, The Harvester Press.

Foucault Michel, 1982, *Afterword. The subject and power*, w: Dreyfus Hubert, Rabinow Paul, Michel Foucault. *Beyond Structuralism and Hermeneutics*, New York, Harvester Wheatsheaf.

- Foucault Michel, 1993, Nadzorować i karać. Narodziny więzienia, przeł. Tadeusz Komendant, Warszawa, Aletheia.
- Foucault Michel, 2000, Filozofia, historia, polityka. Wybór pism, przeł. Damian Leszczyński, Lotar Rasiński, Warszawa, Wydawnictwo Naukowe PWN.
- Hacking Ian, 1999, Social Construction of What? Cambridge MA-London, England, Harvard University Press.
- Kahn Susan Martha, 2002, Rabbis and reproduction. The uses of new reproductive technologies among ultra-orthodox Jews in Israel, w: Inhorn Marcia, Frank Van Balen (red.), Infertility Around the Globe: New Thinking on Childlessness, Gender, and Reproductive Technologies, Los Angeles, California, University of California Press.
- Kahn Susan Martha, 2004, Eggs and wombs: origins of Jewishness, w: Robert Parkin, Linda Stone (red.), Kinship and Family. An Anthropological Reader, Oxford, Blackwell Publishers, s. 362-377.
- Latour Bruno, 2009, Polityka natury. Nauki wkraczają do demokracji, przeł. Agata Czarnacka, Warszawa, Wydawnictwo Krytyki Politycznej.
- Latour Bruno, 2010, Splatając na nowo to, co społeczne. Wprowadzenie do teorii aktora-sieci, tłum. Krzysztof Abriszewski, Aleksandra Derra, Kraków, Universitas.
- Parkin David, 1997, Kinship. An Introduction to Basic Concepts, Oxford, Blackwell Publishers.
- Rabinow Paul, 2011, The Accompaniment. Assembling the Contemporary, Chicago, Chicago University Press. <https://doi.org/10.7208/chicago/9780226701714.001.0001>
- Ragoné Heléna, 2005, Surrogate motherhood: rethinking biological models, kinship, and family, w: Caroline Brettell, Carolyn Sargent (red.), Gender in Cross-Cultural Perspective, Upper Saddle River, New Jersey, Pearson, Prentice Hall.
- Scheffler Harold, 2004, Sexism and naturalism in the study of kinship, w: David Robert Parkin, Linda Stone (red.), Kinship and Family. An Anthropological Reader, Oxford, Blackwell Publishers, s. 294-308.
- Schneider David, 1984, A Critique of the Study of Kinship, Ann Arbor, The University of Michigan Press.
- Schneider David, 2004a, What is kinship all about? w: David Robert Parkin, Linda Stone (red.), Kinship and Family. An Anthropological Reader, Oxford, Blackwell Publishers.
- Schneider David, 2004b, Więzy rodzinne, więzy narodowe i religijne w kulturze amerykańskiej, w: Marian Kempny, Ewa Nowicka (red.), Badanie kultury. Kontynuacje, Warszawa, Państwowe Wydawnictwo Naukowe.
- Schneider Joseph W., 2005, Social constructivism, w: George Ritzer (red.), Encyclopedia of Social Theory, t. II, London, Sage Publications.
- Searl John R., 2006, Social ontology. Some basic principles, "Anthropological Theory", t. 6(1), s. 12-29. <https://doi.org/10.1177/1463499606061731>
- Stone Linda, 2001, Introduction: theoretical implications of new directions in anthropological kinship, w: tejsze (red.), New Directions in Anthropological Kinship, Boston Way, Lanham, Maryland, Rowman and Littlefield Publishers.
- Stone Linda, 2006, Kinship and Gender. An Introduction, Boulder, Colorado, Westview.

Strathern Marilyn, 1992, *Reproducing the Future. Essays on Anthropology, Kinship and New Reproductive Technologies*, New York, Routledge.

Thomson Charis, 2001, *Strategic naturalization: kinship in infertility clinic*, w: Sarah Franklin, Susan McKinnon (red.), *Relative Values. Reconfiguring Kinship Studies*, Durham and London, Duke University Press.

Vance Carole, 2007, *Konstruktywizm społeczny. Kłopoty z historią seksualności*, w: Renata E. Hryciuk, Agnieszka Kościańska (red.), *Gender: perspektywa antropologiczna*, t. 2, Warszawa, Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego.

Yanagisako Sylvia, Fishburne-Collier Jane, 2007, *O ujednoliczoną analizę płci kulturowej i pokrewieństwa*, w: Renata E. Hryciuk, Agnieszka Kościańska (red.), *Gender: perspektywa antropologiczna*, t. 1, Warszawa, Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego.